

Kőröshegy község

Környezetvédelmi programja

2022 - 2025

1. sz. kép: Kőröshegy község, látkép

Megbízó: Kőröshegy Község Önkormányzata
8617 Kőröshegy, Petőfi Sándor u. 71.

Készítette: M.L.K. Kapos2002. Kft.
7400 Kaposvár, Bartók Béla utca 120.

Szakértő:

Kovács Katalin, környezetmérnök Szabó-Bagladi Zsófia
hulladékgazdálkodási szakértő
SZKV-1.1.

Kamarai szám: 14-00801

Tartalomjegyzék	3
1. BEVEZETÉS	5
2. A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, MÓDSZERTANA, JOGSZABÁLYI HÁTTERE	6
2.1 Általános alapelvek	6
2.2 Programkészítés módszertana	7
2.3 A Települési Környezetvédelmi Program kidolgozásához kapcsolódó főbb tervek, programok	8
2.4 A környezetvédelmi program illeszkedése a megyei, regionális és országos tervekhez, programokhoz	9
3. TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA	22
3.1 Elhelyezkedés, terület, népesség, történelmi áttekintés	22
3.2 A környezet állapotát befolyásoló hatások - COVID-19 Pandémia hatásai	24
3.3 Levegő	24
3.3.1 <i>Légszennyezettséget okozó tényezők</i>	26
3.4 Zöldterület gazdálkodás	28
3.5 Víz, szennyvíz	29
3.5.1 <i>Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalása a vízminőség területén</i>	30
3.5.2 <i>Közzolgáltatás</i>	31
3.5.3 <i>Ivóvíz minőség</i>	32
3.5.4 <i>Vízrendezés, árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés</i>	34
3.5.5 <i>Szennyvízelvezetés és tisztítás</i>	34
3.5.6 <i>Talaj és természetvédelem</i>	36
3.6 Hulladékgyűjtés	42
3.6.1 <i>Közzolgáltatás műszaki tartalma</i>	45
3.6.2 <i>Közterület tisztítás</i>	48
3.6.3 <i>Az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége</i>	48
3.7 Zaj- és rezgésterhelés	48
3.7.1 <i>Zaj- és rezgésterhelési határértékek</i>	49
4. ENERGIAGAZDÁLKODÁS	50
4.1 Gázellátás	50

4.2	Villamos energiaellátás	51
4.3	Energihatékonysági intézkedési javaslatok	52
5.	SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK LOKALIZÁCIÓJA	53
5.1	A korábban szükséges intézkedések értékelése	53
5.2	Környezetvédelmi felmérés	53
5.3	Értékelés	54
5.3.1	<i>Környezeti elem/tényező</i>	59
5.3.2	<i>Környezeti állapot javítása</i>	61
5.3.3	<i>Összegzés</i>	62
6.	MELLÉKLETEK	64
6.1	SWOT-Analízis	64
6.2	Intézkedések	65
6.4	Jogszabályi háttér	67
7.	HIVATKOZÁSOK	70

1. BEVEZETÉS

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény ⁽¹⁾ kimondja, hogy a környezetvédelmi tervezés alapja a hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program. Az önkormányzatoknak a Nemzeti Környezetvédelmi Programban (NKP) foglalt célokkal, feladatokkal és a települések rendezési tervével összhangban illetékességi területükre önálló Települési Környezetvédelmi Programot kell kidolgozniuk. Az elkészített Környezetvédelmi Program tervezetét a képviselő-testület elé kell terjeszteni jóváhagyásra. A tervezetet a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, míg az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre meg kell küldeni.

A program elkészítésén felül az önkormányzat helyi rendeletben más jogszabályokban előírtaknál kizárólag szigorúbb korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

A jogszabály 48/B. §-a szerint a települési környezetvédelmi programnak a következő hatótényezők vizsgálatát kell tartalmaznia:

- a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- a zöldfelület-gazdálkodással,
- a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- az ivóvízellátással,
- a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- a kommunális szennyvízkezeléssel,
- a településhulladék-gazdálkodással,
- az energiagazdálkodással,
- a közlekedés- és szállításszervezéssel, valamint
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A fenti kötelező tartalmi elemeken kívül a települési környezetvédelmi program – a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban – szükséges, hogy tartalmazza:

- a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:
 - a területhasználattal,
 - a földtani képződmények védelmével,
 - a talaj, illetve termőföld védelmével,
 - a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
 - a rekultivációval és rehabilitációval,
 - a természet- és tájvédelemmel,
 - az épített környezet védelmével,
 - az ár- és belvízgazdálkodással,
 - az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással.
- a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

2. A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, MÓDSZERTANA, JOGSZABÁLYI HÁTTERE

2.1 Általános alapelvek

A környezetvédelmi program kidolgozásakor figyelembe vettük az Európai Unió és a hazai környezetpolitikai irányelveket.

Ezek az alapelvek az alábbiak:

- **Magas szintű környezetvédelem elve:**
- **Elővigyázatosság elve:** a környezetkárosító és a szennyező anyagok termelésének elkerülése.
- **Megelőzés elve:** a lehetséges környezeti szennyező hatásokat a szennyezés forrásánál kell megszüntetni, ezáltal a szennyezés szétterjedésének meggátolása.
- **Helyreállítás elve:** a károsító minden esetben köteles gondoskodni a tevékenysége által az okozott környezetkárosítás megszüntetéséről, helyreállításáról.
- **Felelősség elve:** a környezethasználók felelősséggel tartoznak tevékenységeik környezetre gyakorolt hatásaiért.
- **Együttműködés elve:** a környezeti problémák akkor a legjobban megoldhatók, ha az érdekelt felek összehangoltan cselekednek.
- **A „szennyező fizet” elve:** a környezeti kár költségeit a kár okozója fizeti meg.
- **Nyilvánosság elve:** mindenkinek joga van a környezetre vonatkozó tényeknek, adatoknak, így különösen a környezet állapotának, a környezetszennyezettség mértékének, a környezetvédelmi tevékenységeknek, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt hatásainak megismerésére.

- **Tájékoztatás elve:** társadalmi részvétel a jogszabálytervezetek, szakmai anyagok, koncepciók elkészítésében, együttműködés civil szervezetekkel az egyeztetés folyamatában.
- **Gazdaszemlélet elve:** tulajdonosi gondolkodást, gondoskodást jelent.
- **Fenntartható fejlődés elve:** „a környezetünkkel úgy kell gazdálkodnunk, mintha az unokáinktól kaptuk volna kölcsön”.
- **Szubszidiaritás és Arányosság elve:** fontos, hogy az egyes környezetvédelmi kérdésekben a megfelelő hatóságok (helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi) a megfelelő arányú munkamegosztásban járjanak el.
- **Partnerség elve:** párbeszédre és együttműködésre kell törekedni az érdekelt felekkel, az önkéntes, az üzleti és az állami szektor között, valamint egyeztetni kell a lakossággal a társadalmi szervezetekkel a környezetvédelmi problémák megoldása érdekében. Az együttműködés az előkészítő szakasztól a végrehajtáson át egészen az eredmények értékeléséig szükséges az eredményes és hatékony megvalósítás érdekében.
- **Integrálás alapelve:** az 1997-es Amszterdami Szerződés kimondja, hogy a környezetvédelem nem tekinthető külön szektornak, hanem integrálni kell a gazdaságpolitikába és a társadalmi tevékenységekbe. Ezért a társadalom valamennyi szektorának részt kell vállalnia a környezet iránti felelősségből. A környezetpolitikának összhangban kell lennie más politikákkal, illetve minden szektorpolitikába be kell ágyazódnia.
- **Mérhető teljesítmények elve:** a végrehajtás ütemezésénél, az emberi egészség szempontjából legfontosabb illetve a legnagyobb környezeti haszonnal járó beruházásokat soroljuk előre.

2.2 A Programkészítés módszertana

A programkészítés módszertanát az NKP szerkezetének és az 1995. évi LIII. törvényben – a környezet védelmének általános szabályairól - előírt tartalomnak megfelelően alakítottuk ki, figyelembe véve a tervezés sajátosságait. A tervezés rendszerét az alábbiak szerint építettük fel:

1. **HELYZETÉRTÉKELÉS** (a település és térségre környezeti állapota)
2. **ELÉRNI KÍVÁNT CÉLOK MEGHATÁROZÁSA**
3. **STRATÉGIAI PROGRAM**
4. **OPERATÍV PROGRAM**
5. **MEGVALÓSÍTÁS**
6. **MONITORING**

Figyelembe véve, hogy a környezetvédelmi program időszaka 6 év, így fontos, hogy a település jövőbeni fejlődését meghatározó tényezők alapos feltárása, az adottságokra és a gazdasági – társadalmi összefüggésekre rámutató helyzetelemzés elkészítése. A helyzetelemzés és az ebből levonható következtetések megalapozásához három, egymást jól kiegészítő módszert alkalmaztunk.

1. Tervelemzések, dokumentum elemzések

A hatályos országos, regionális, kistérségi, megyei és település szintű koncepciók, tervek elemzéséből a településre vonatkozó elemeket emeltük ki, megvizsgáltuk ezek kapcsolódását, koherenciáját.

2. Környezetvédelmi adatbázisok elemzése

Az elemzéseket nagy pontosságú adatbázisok strukturálásával végeztük. Az adatpontatlanság és az adatszolgáltatási kultúra alacsony szintje egyes esetekben gátolta az objektív adatsorokon alapuló elemzések elvégzését.

3. Helyszíni megbeszélések

A jövőbeli célállapot elérését biztosító programpontok a környezetállapot értékelése alapján kerültek meghatározásra, mely magában foglalta a környezet állapotának minőségi és mennyiségi jellemzőinek feltárását, terhelhetőségét és igénybevételét, valamint elérendő állapotának (célállapot) megismerését a természettudományi, gazdasági és humánökológiai szempontok figyelembevételével. A környezetállapot-értékelés folyamata során a vonatkozó megbeszéléseken megfogalmazott környezetfejlesztési feladatokkal kapcsolatos véleményeknek is fontos szerep jutott. Ezek a javaslatok kiindulási alapot szolgáltattak a tervezésnél (helyzetfeltárás), egyben biztosították a széleskörű szakmai, társadalmi háttérrel a problémák jellegének, fontosságának megfogalmazásánál, a megoldások ütemezésénél. Mindezek alapján a település környezeti politikáját befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelését és rendszerezését végeztük el SWOT - analízissel, a beavatkozási területek meghatározásával, továbbá a fejlesztési prioritások kibontásával.

2.3 A Települési Környezetvédelmi Program kidolgozásához kapcsolódó főbb tervek, programok

Az országos szintű fejlesztési politika a mindenkori kormányzati politika függvénye és ez határozza meg a regionális, megyei, kistérségi és helyi fejlesztési politika lehetőségeit is.

Ennek sikere a tényleges forrásteremtés és finanszírozás mellett azon is múlik, hogy a régiós, megyei, kistérségi szint milyen jogszabályokat kap a fejlesztési folyamatban, milyen döntési és közvetlen forráselosztási jogkörrel, önállósággal bír. A jelen programozási ciklusban az operatív programok elosztása nagy figyelmet fordít a területi elosztásra, nem véletlen, hogy a Területi Operatív Programok (OP) a helyi adottságokat is figyelembe veszik. Más OP-k nagyobb területek fejlesztéseit hivatottak megoldani.

Kapcsolódó dokumentumok

A program készítésekor figyelembe vettük, illetve felhasználtuk az alábbi környezetvédelmi vagy ahhoz kapcsolódó országos és megyei terveket, programokat is, hiszen ezekkel megegyezően tervezhető csak meg a térség környezetvédelmi programja:

Országos programok:

Nemzeti Környezetvédelmi Program² 2015-2020 és 2021-2026
Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció³ (1/2014. (I. 3.) OGY
Határozat)

Regionális programok:

A Dél-Dunántúli Régió Környezetvédelmi Programja⁴

Dél-balatoni berek Natura2000 terület fenntartási terve⁵

Natura2000 Fenntartási Terv HUDD20042 Kőröshegyi-erdők kiemelt
jelentőségű természetmegőrzési terület²⁷

Megyei programok:

Somogy megyei Területrendezési Terv⁶ (2020)

Somogy Megye Környezetvédelmi programja⁷ (2020-

Települési programok:

Kőröshegy Község rendezési terve⁹

Kőröshegy Község Gazdasági Programja¹⁰

Kőröshegy Község Helyi Vízkárelhárítási Védelmi Tervének Felülvizsgálata –
2022²⁸

2.4 A környezetvédelmi program illeszkedése a megyei, regionális és országos tervekhez, programokhoz

Nemzeti Környezetvédelmi Program²

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény¹ is kimondja, a környezetvédelmi tervezés alapja a Nemzeti Környezetvédelmi Program. A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020-ban lezárult, szükségessé vált a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) tervezete és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján annak részét képező V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (NTA V) kidolgozása. Az NKP-5 összhangban van az Európai Unió 2030-ig tartó időszakra szóló 8. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával.

A 2021-2026-as időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) tervezete az elmúlt években elért eredményekre és a meglévő, illetve várható új kihívásokra tekintettel határozza meg hazánk környezeti jövőképét és céljait. A Program átfogó célkitűzései az egészséges környezeti feltételek biztosítása, valamint a környezet és az ember egészségét károsító és veszélyeztető hatások csökkentése, miközben javítják a lakosság egészségi állapotát és jóllétét.

Az intézkedések útján elérni kívánt célok:

- a gazdaság körforgásos jellegének erősítése,
- a zöld átállás, az erőforrások-függőség csökkentése,
- a környezeti előnyök megőrzése,
- versenyképesség és foglalkoztatás növelése.

A Program hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Stratégiai céljai:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
- A környezetbiztonság javítása.

Horizontális céljai a társadalom környezettudatosságának növelése, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése. A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják.

A Program fő stratégiai kereteit az Európai Unió 2030-ig tartó időszakra szóló 8. Környezetvédelmi Cselekvési Programja és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia jelenti. A Program egyúttal a 2021-2027 közötti időszakban rendelkezésre álló környezetügyi célú európai uniós fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

A Program keretstratégia, amelynek végrehajtása az EU, nemzetközi támogatások, az éves költségvetés és az ország teherbíró képessége függvényében alakul. A Program megvalósítása elsősorban a tervezhető források koordinált, hatékony, a célokhoz igazodó felhasználását igényli és kevésbé jelent többlet-ráfordítási szükségletet. Emellett az intézkedések számos esetben többletforrást generálnak (pl. az anyag- és energiahatékonyság a termelési költségek csökkentését eredményezi), illetve hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez (pl. a zöld gazdasághoz, környezeti infrastruktúra-fejlesztéshez kapcsolódó intézkedések, beruházások jelentős munkahelyteremtő és megtartó hatással rendelkeznek).

A Program finanszírozásán belül meghatározó szerepe van az uniós támogatásnak, valamint a hazai költségvetési társfinanszírozásnak. A környezetvédelmi fejlesztések a 2021-2027 időszakban alapvetően a Környezeti és Energhatékonsági Operatív Program Plusz tervezet keretein belül jelennek meg, de a környezetpolitika integrációja, horizontális jellege szükségessé teszi azt, hogy más (operatív szakpolitikai) programok is hozzájáruljanak a hazai környezetpolitikai célok megvalósításához.

A Program megfelelő végrehajtása az egész társadalom részvételét igényli és biztosítani szükséges, hogy a környezeti szempontok a társadalmi-gazdasági folyamatok minden részében megfelelően érvényesüljenek. Ebben a kormányzat aktív partnerei az önkormányzatok, a vállalkozások, a gazdálkodók, a tudományos, oktatási-nevelési, szakmai intézmények és civil szervezetek, valamint a lakosság. Az együttműködés fontos eleme az országos, megyei és települési szintű feladatok összehangolása is annak érdekében, hogy az adott feladatok megoldása azon a szinten valósuljon meg, ahol az a

leghatékonyabban biztosítható és a megfelelő tudás és helyismeret rendelkezésre áll.

A Program feladata, hogy az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A környezeti problémák összetettségéből adódóan a Program horizontális, a társadalom és a gazdaság egészét érinti, a környezeti szempontok hatékony érvényesítését a társadalmi-gazdasági folyamatok minden részében biztosítani szükséges. A Program a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia, az átfogó környezetügyi szakpolitikai területre vonatkozó jövőkép elérésének stratégiai tervdokumentuma. A környezetvédelmi törvényben foglaltak alapján a Program az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos átfogó környezetvédelmi terv. A jogszabályokban foglaltaknak megfelelően a Program részét képezi a

Az NKP4 célkitűzései:

ÁTFOGÓ CÉL:

A Program céljainak meghatározása a SWOT elemzés megállapításainak figyelembevételével történt. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. A környezetügy átfogó felelőssége, hogy feladatai magas színvonalú ellátásával segítse elő az ország társadalmi-gazdasági fejlődését, ugyanakkor tudatosan lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban. Ez átfogó, rendszerszemléletű megközelítést és a környezeti szempontoknak az élet minden területén való figyelembevételét teszi szükségessé.

A helyzetértékelés jelentős mértékben épít az NKP-3 végrehajtásáról szóló részletes beszámolóra. A helyzetértékelés főbb megállapításai SWOT-elemzésen alapulnak. A Program három stratégiai célt határoz meg:

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása. Cél a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.

2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata. Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

3. Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése. Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntartható termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Mindhárom célhoz kapcsolódik a klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képesség és a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, aszály) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

Horizontális cél a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A konkrét, számszerű célokat a stratégiai területek tartalmazzák. A stratégiai célok megvalósítása azonban - ahogy ezt a helyzetértékeléssel foglalkozó fejezetben szereplő hajtóerők és összetett hatásfolyamataik is mutatják - nem csupán környezetpolitikai feladat. A Program irányultsága ezért kettős: egyrészt a problémák gyökerének bemutatásával ösztönzi a hajtóerők pozitív irányú megváltoztatását, másrészt biztosítja a környezetügy terén ehhez szükséges intézkedések megtételét.

Az NKP5 tervezete teljes mértékben a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítására koncentrál, ezáltal kiegészítésre kerültek az NKP4 stratégiai céljai a gazdaság körforgásos működésének erősítésével és a környezeti biztonság javításával.

Horizontális céljaiban megjelenik a társadalom környezettudatosságának növelése, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség

erősítése. A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A Program szemléletében kiemelkedő hangsúlyt kap a környezetvédelem horizontális – valamennyi ágazatot érintő – jellege. Olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek a lakosság egészségi állapotának, jóllétének javítása érdekében biztosítják az egészséges környezet feltételeit, csökkentik a környezetet és az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatásokat.

A Program tervezet intézkedései a gazdaság körforgásos jellegének erősítését – a zöld átállást – célozzák, amely a környezeti előnyök mellett hozzájárul az erőforrás-függőség csökkentéséhez, a versenyképesség és a foglalkoztatás növeléséhez.

Somogy megyei Környezetvédelmi Program⁷

A környezetvédelem az önkormányzatok, állami szervek, gazdálkodók és sok más szereplő együttműködését és szerepvállalását igényli. Az egyes környezetvédelmi ügyekben nagyon eltérő az önkormányzatok befolyása, hatásköre.

A megyei környezetvédelmi program kialakítása során ezt tekintették kiindulópontnak, hiszen a program az önkormányzatok számára készült. Ugyanakkor az egységes környezettudatosság és élhetőbb, fenntarthatóbb megyei jövőkép víziója is megjelenik a programban, mint a társadalmi értékrend változásának szükségessége, az ember és a természet tisztelete, valamint a takarékosagra és mértékletességre törekvés. A programponthoz megalapozó környezetállapot értékelés széleskörű vizsgálatokon alapult. Elkészítése során megvizsgálták a megye környezetállapotára ható legfontosabb tényezőket.

A környezetállapotot tárgyaló hosszabb szakmai fejezetek a széles körű áttekintést szolgálják. Az önkormányzati nézőpont itt is megjelenik annyiban, hogy a problémák tárgyalásánál nagyobb hangsúlyt kapnak az önkormányzati hatókörbe tartozó ügyek, s a megoldást szolgáló intézkedések. (Ennek kiegészítésére szakterületi fejezetek is készültek, amelyek a szokásos környezetvédelmi tematika szerint is tárgyalják az ügyeket.)

Ez a vizsgálati módszertan Somogy megye esetében nem bizonyult erőltetettnek, mert a megye környezeti problémáit nagy részben a településekhez kötődő hatótényezők okozzák (hulladék, szennyvíz, közlekedés). A környezeti problémáknak ez a jellege nagyon fontos a megoldási irányok kijelölésénél, ugyanis a környezet megvédése érdekében nem a külső szennyezőkkel szemben kell föllépni alapvetően, hanem a települések életének szabályozásában, fejlesztésében kell előrelépni. (Ez nem csökkenti a

környezetvédelemben hatáskörrel rendelkező hatóságok szerepét, hanem kiegészíti azt.)

A programpontokban – a környezetre ható ügyek széles köréből – döntően az önkormányzati hatókörbe tartozó intézkedések jelennek meg. Ezek között természetesen szerepelnek együttműködést, koordinációt előíró pontok és olyan kezdeményezések (lobbizás), amelyek más szervek intézkedéseit célozzák.

A programpontokat egy-egy problémakör szerint csoportosították. Egy-egy ilyen alprogramot a témakör (hulladék, vízszennyezés, közlekedés stb.) összefoglaló értékelése előzi meg, amely tömören értékeli a problémák jelentőségét és megoldási irányait.

Az alprogramokban a megfogalmazott intézkedésekkel néhány év alatt jelentős előrelépés valósítható meg az adott témakörben. Ez az időtáv megfelel a Nemzeti Környezetvédelmi Program hatéves tartamának. A problémakörökön belül az egyes intézkedések – jellegüknél fogva – rövid vagy hosszabb idő alatt végezhetőek el, esetleg folyamatosan végzendők.

A programpontok a települési önkormányzatok által operatíván megvalósítható feladatokat fogalmazzák meg. Ezek elvégzését nagy mértékben segíthetik a kistérségekben alkalmazott környezetvédelmi szakemberek; a megyei önkormányzat főként koordinációval, információadással segítheti elő a folyamatot.

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.

A megye jelenlegi levegőkörnyezeti helyzet fenntartására és lehetőségek szerinti javítására, melyhez objektív, számszerű, állandó légszennyezettségi adatokra van szükség, az alábbi intézkedési javaslatok születtek:

Levegő-01 A megyei levegőkörnyezeti monitoring feltételeinek kialakítása.

Levegő-02 Lakossági (szilárd) tüzelésből eredő kibocsátások mérséklésének elősegítése

Levegő-03 Lakossági közlekedési eredetű légszennyezés mértékének lecsökkentése szemléletformálással.

Levegő-04 A zöldhulladékok égetésének szabályozása.

A vízszolgáltatással és ivóvízminőséggel kapcsolatos problémák megoldására az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

- Víz-01 Ivóvízminőség-javítási beruházások előkészítése és megvalósítása.
- Víz-02 Vízbázis-védelem.
- Víz-03 Lakosság informálása, a megfelelő vízhasználati szokások kialakítása a közegészségügyi szempontok és a takarékos ivóvízhasználat elveinek figyelembevételével kapcsolatban, illetve a víztakarékos eszközök használatára vonatkozóan.

Szükséges a fogyasztók takarékos ivóvízhasználatának az ösztönzése is.

A takarékos vízhasználat keretében a tudatformáló kampányban kitekintéssel kell lennie mind a közvetlenül elfogyasztott (ivóvíz) és elhasznált (ivóvízminőségű háztartási vízfogyasztás), illetve a közvetve az előállított termékek, igénybe vett szolgáltatások előteremtéséhez használt vízmennyiségre is (ökológiai vízlábnyom).

A szennyvízelvezetéssel és -tisztítással, a szennyvíziszap kezeléssel, valamint a hasznosítással kapcsolatos problémák megoldására az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Szennyvíz-01 Szennyvízelvezetés, -tisztítás és -kezelés megvalósítására irányuló beruházások előkészítése és megvalósítása.

Szennyvíz-02 A lakások csatornabekötésének az ösztönzése (különös tekintettel a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre):

A lakosság házi szennyvízkezelése sok helyütt nem megfelelő, az erre vonatkozó környezetkárosító magatartás következményeit bemutató tájékoztató kampányok és a talajba történő szikkasztás hatósági ellenőrzésének szigorítása.

A használtvíz kezelő berendezések alkalmazása és a megtisztított víz visszaforgatása révén csökkenthető az ivóvízhasználat és a talaj terhelése.

Szennyvíz-03 Szennyvíziszap energetikai (biogáz) és egyéb célú felhasználását lehetővé tevő beruházások elősegítése.

Szennyvíz-04 Települési szennyvízkezelési programok kidolgozásának szükségessége a települési környezetvédelmi programok részeként.

Az egészséges környezet fenntartására és lehetőség szerint javítására az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Környezetegészségügy-01 Fürdővizeink biztonságának megőrzése:

Fürdővizek monitorozása. 2020-tól – a kialakult új típusú COVID-19 koronavírus járvány miatt – szigorítások léptek életbe.

Környezetegészségügy-02 Beltéri levegőminőség egészségügyi hatásainak tudatosítása:

A lakosság a beltéri levegőminőség kapcsán sokkal kevesebb ismerettel rendelkezik, ezért ismereteik bővítése szükséges, emellett különösen a gyermekek védelmének biztosítása a beltéri levegőminőséggel összefüggő egészségkárosító hatásokkal szemben.

Környezetegészségügy-03 Aerobiológiai helyzet javítása:

Elsősorban a parlagfű elleni védekezés fontosságának és a törvényileg szabályozott, kötelező irtásának és a földterületek parlagfű-mentesítésének tudatosítása, illetve a kötelezettség elmulasztásának felderítése, a kapcsolódó hatósági intézkedések foganatosítása.

Környezetegészségügy-04 Az éghajlatváltozás egészségügyi hatásainak mérséklése:

A megyére jellemző demográfiai trendek, a fokozódó elöregedés és a deficites belföldi migrációs folyamatok következtében egy olyan jövőbeni társadalom képe rajzolódik ki, melyben az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival szembeni alkalmazkodási képessége problematikus.

A települési zöldfelületek mennyiségi és minőségi szempontból történő további fejlesztésére az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Zöldfelület-01 Zöldfelület fejlesztési programok.

Zöldfelület-02 Zöldfelületi rendszer monitoringja, zöldfelületi kataszter térkép és adatbázis (nyilvántartás) létrehozása.

Zöldfelület-03 Meglévő települési zöldfelületek minőségének javítása:

Lakossági tájékoztatás és ösztönzés a zöldfelületek kialakításának maximalizálása, a zöldfelületek rendben tartása, gondozása, zöldhomlokzatok, zöldtetők kialakítása céljából. Zöldfelületi funkciók bővítése, biológiailag aktív zöldfolyosók (pl. fasorok) állapotának javítása, fenntartása, telepítése

2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

Somogy megye biológiai sokféleségének és természeti értékeinek megőrzésére az alábbi intézkedéseket fogalmazza meg a program:

Természetvédelem-01 Védett természeti, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmények hatálya alá tartozó területek megőrzése.

Természetvédelem-02 A megyei területi tervekben a természet- és tájvédelmi szempontok érvényesítése.

Természetvédelem-03 Önkéntes biodiverzitási monitoring ösztönzése.

Természetvédelem-04 Inváziós fajok terjedésének önkéntes monitoringja.

Talajok védelme és fenntartható használata érdekében az alábbi intézkedéseket fogalmazza meg a program:

Talaj-01 Fenntartható talajhasználat alapjait ismertető tudástranzfer:

Tájékoztató információs kiadványok és előadássorozatok szervezése a talajdegradációs folyamatokról, melyek számos esetben a helytelen földhasználat, a talajvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyó gazdálkodás miatt alakulnak ki és a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási (növekvő aszályérzékenység) körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását (élelmiszerbiztonság), valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését eredményezik.

Talaj-02 Talajtani viszonyok teljeskörű felmérése és állandó monitoring kialakítása.

Talaj-03 A talajpusztulással veszélyeztetett területek felmérése.

Vizeink védelme és fenntartható használatával kapcsolatban az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Víz-01 A Vízkeretirányelv és a Vízgyűjtőgazdálkodási Terv megvalósulásának megyei támogatása.

Víz-02 Sérülékeny vízbázisok komplex védelme.

Víz-03 Nitrát érzékeny területek mezőgazdasági terhelésének csökkentése.

Víz-04 Balaton vízgazdálkodásának összehangolása:

A vízgazdálkodási tevékenységek összehangolása a Balaton vízgyűjtőjén a klímaváltozás hatásainak mérséklése és a tó vízmennyiségének megőrzése érdekében. Tovább kell folytatni a vízminőség javításával összefüggő intézkedések megvalósítását. Balaton Kiemelt Üdülőkörzet bel- és külterületi vízrendezésének megvalósítása.

Víz-05 Vízvisszatartáson alapuló belvízgazdálkodás fejlesztése, illetve az árvízvédelmi védképesség megtartása, különös tekintettel a klímaváltozás következtében várható szélsőséges vízjárásra.

A szélsőségesse váló időjárás csapadékmintázat megváltoztató hatására és a fokozódó felmelegedés miatt időszakosan jelentősen vízhiányos, illetve túlzott vízmennyiséggel jellemezhető periódusok válthatják egymást.

Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás, különös tekintettel az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kármegelőzésre az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Kármegelőzés-01 Hőhullámokkal szembeni felkészültség javítása és hatásainak enyhítése (egészségügyi hatások):

Nagyobb figyelem a hőhullámos időszakokra és egészségkárosító hatásaikra, különösen a veszélyeztetett csoportokra és korosztályokra (pl. idősebb korosztályra). Hőségriadó tervek lehetséges kidolgozása.

A korszerű várostervezési és városépítészeti megoldások alkalmazásának elterjesztésével is (pl. átszellőzést biztosító várostervezési és -építési megoldások, közterületek árnyékolását biztosító városépítészeti megoldások, Balaton partja beépítésének elkerülésére tett hatékony intézkedések kidolgozása) hozzá tudnánk járulni a jövőben a hőhullámok kedvezőtlen hatásaival szembeni fellépéshez.

A védekezési lehetőségeket és települési feladatokat bemutató ismeretterjesztő tudásanyag kerül összeállításra.

Kármegelőzés-02 Hőhullámokkal szembeni felkészültség fokozása és hatásainak enyhítése (mezőgazdasági hőstressz károk).

Kármegelőzés-03 Épületek viharkárok általi veszélyeztettségének csökkentése.

Kármegelőzés-04 Természeti értékeink kármegelőzése.

3. Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

Az erőforrások kitermeléséből és felhasználásából eredő környezeti terhelések minimalizálása érdekében megfogalmazott intézkedési javaslatok a programban:

Erőforrás-takarékosság-01 Földterületek újrahasználatát figyelembe tartó fenntartható gazdálkodási módok elterjesztése:

A termőföldnek az intenzív mezőgazdasági termeléssel szembeni védelmét hivatott ellátni.

Erőforrás-takarékosság-02 Termelési folyamatok környezetterhelése csökkentésének ösztönzése.

Erőforrás-takarékosság-03 Zöld közbeszerzés:

Környezetvédelmi szempontok figyelembevétele a beszerzési folyamatok minden szakaszában, környezetre ható legkisebb hatással járó megoldások előnyben részesítése.

Erőforrás-takarékosság-04 Háztartások erőforrás pazarlásának csökkentése:

A háztartási hulladékmennyiség csökkentésére ösztönző ismeretterjesztő anyagok, ösztönzés az energiaigény mérséklésére.

A vásárlói tudatosság szintjének emelése, a fenntartható életmód és fogyasztás iránti igény növelése, a fenntartható fogyasztói szokások térnyerésének ösztönzése érdekében az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Fogyasztás-01 Vásárlói tudatosság szintjének növelése.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatban az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Hulladék-01 Lakossági tájékoztató kampányok a hulladékkeletkezés csökkentése, illetve a szelektíven gyűjtött hulladék arányának a növelése céljából:

Tudatos vásárlói magatartás és a környezettudatos életmód kialakításának a szükségessége.

A rossz, illetve illegális tüzelési szokások általános javítására is ki kell térni a tudatformálásban.

Ösztönözni kell a házi és közösségi komposztálást, illetve a zöldhulladékok helyben történő visszaforgatását.

Hulladék-02 A termelői oldal hulladékgazdálkodási szempontú tudatosítása.

Hulladék-03 Hulladéklerakók műszaki védelmének javítását, illetve a korábbi lerakók környezetének rekultivációját elősegítő pályázat támogatása.

Hulladék-04 Hulladékkezelés depóniaágazainak felfogása.

Hulladék-05 Mezőgazdasági és élelmiszeripari hulladék és melléktermék hasznosításának ösztönzése:

Ösztönözni kell a mezőgazdasági és élelmiszeripari biológiailag lebomló hulladékból, melléktermékekből előállított komposztok mezőgazdasági felhasználását, valamint ezek energetikai célú hasznosítását a környezeti szempontok figyelembevételével. Elősegíteni a kék gazdaság elveinek és gyakorlatának alkalmazását.

Hulladék-06 Az illegális hulladéklerakások felderítése és szankcionálása:

Az illegális szemétkerakás (öko)turizmus bővülésére is károsan hat. A települések tevékenységén túl, lehetőséget kell biztosítani egy online-platfornon a lakossági bejelentések megkönnyítésére.

Energiafogyasztás mértékének csökkentése és a megújuló források arányának növelése érdekében az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Energia-01 Épületállomány energiahatékonysági fejlesztésének ösztönzése, szükségességének tudatosítása.

Energia-02 Decentralizált megújuló energiaforrások népszerűsítése.

Az üvegházhatású gázkibocsátásának csökkentésével, a hatékony adaptációs lépések meghozatalával, valamint a klímatudatos lakónépesség és gazdasági szereplői kör kialakításával kapcsolatban az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Éghajlat-01 Térségi és helyi klímavédelmi stratégiák kidolgozása és megvalósítása.

Éghajlat-02 Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

Éghajlat-03 Az üvegházhatású gázok nyelőinek hatékony védelme. potenciáljának növelése

Éghajlat-04 Hatékony adaptáció az éghajlatváltozás hatásaihoz.

Éghajlat-05 Klímatudatosság növelés megyszerte.

Az agrárgazdaság érdekében az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Mezőgazdaság-01 Ökológiai gazdálkodás elterjedésének támogatása.

Mezőgazdaság-02 Környezetkímélő talajművelési rendszerek alkalmazásának népszerűsítése:

A földhasználónak a talaj tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével meg kell akadályozni a káros vízbőség vagy belvív kialakulását.

Mezőgazdaság-03 Éghajlatvédelmi célú mezőgazdasági tevékenység ösztönzése.

Mezőgazdaság-04 Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítását célzó mezőgazdasági tevékenység ösztönzése.

Az erdőgazdálkodás érdekében az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Erdő-01 Új erdőterületek további létesítése, az erdősültség növelése.

Erdő-02 Erdősített területek környezetkímélő hasznosítása.

Erdő-03 Károsodott erdőterületeken az erdőgazdálkodási potenciálban okozott károk helyreállítása.

Erdő-04 Az Agrárklíma projekt eredményeinek integrálása az erdővédelmi projektekbe.

Erdő-05 Erdők közjóléti funkcióinak biztosítása.

A közlekedéssel és környezettel kapcsolatban az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Közlekedés-01 Megyei járműállomány minőségének javítására vonatkozó ösztönzés.

Közlekedés-02 Elektromobilitás terjedésének ösztönzése.

Közlekedés-03 A közösségi közlekedés általános népszerűsítése.

Közlekedés-04 Nem-motorizált közlekedési módok népszerűsítése, lehetőségeinek megteremtése.

A turizmussal és ökoturizmussal kapcsolatban az alábbi intézkedési javaslatokat fogalmazza meg a program:

Turizmus-01 Ökoturizmus, mint a környezetvédelmi szemléletformálás eszközeinek fejlesztése:

A természeti és környezeti értékek bemutatását szolgáló fejlesztések, programok megvalósítása.

Turizmus-02 Ökoturisztikai termékpaletta bővítése, elsősorban a szezonális problémájából fakadóan.

Turizmus-03 Az aktív és természeti turizmus fejlesztése.

Az aktív turizmus olyan turizmusforma, amely esetében a turista utazásának motivációja valamilyen fizikai aktivitást igénylő szabadidős vagy sporttevékenység gyakorlása (például a természetjárás, a kerékpáros, a vízi, a vitorlás, a lovas, a kaland- és az ökoturizmus).

A természeti turizmus kategóriájába a turizmus azon formái sorolhatók, amikor az utazó motivációja a természettel való közelség átélése, természeti vagy tájértékek megismerése, de ez nem társul szükségszerűen fizikai aktivitás kifejtésével (például az arborétumlátogatások, a kempingturizmus, a falusi turizmus, az erdei kisvasutakon tett utazások, illetve a hajózás).

3. TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

Ahhoz, hogy a környezetvédelmi programok szakmai és információs szempontból is megalapozottak legyenek, elengedhetetlen az aktuális környezeti állapot felmérése. Részben azért, hogy a jövőképből, környezeti koncepcióban meghatározott célokat milyen tényleges környezeti állapotból kiindulva kell elérni, részben azért, hogy a program készítése során a környezeti minőségjavító intézkedéseket prioritási sorrendbe lehessen állítani.

3.1 Elhelyezkedés, terület, népesség, történelmi áttekintés

Kőröshegy a Balatontól délre, a Lucs-tető és a Gyugy-hát közötti völgyben fekszik, a 7-es főút mellett, a szántódi kompkikötőtől mindössze 3 kilométerre. A településről kiindulva könnyen megközelíthető a környék számos látványokban gazdag más települése is: 15 km-re fekszik Siófok a „Balaton fővárosa”, a szomszédban található a magyar tenger gyöngyszemének nevezett

Balatonföldvár, illetve 25 km-re található a gyógyfürdőjéről híres Igal. Teljes népessége: 1428 fő (2021. jan.1., Somogy megyének 0,47 %-a)¹¹, népsűrűsége: 73,50 fő/km², területe: 21,70 km².

Régészeti leletek bizonyítják, hogy a vidék már az őskortól lakott volt. Nevét már a középkor elején említette Szent László király 1082-ben kelt oklevele, Keurushyg névvel. Már 1233 előtt anyaegyház rangja, 1382-ben vásártere volt. Luxemburgi Zsigmond 1396-ban Fehérkő várával a Pécz nembeli Marczali Miklósnak adományozta, aki a vásárjog mellett egyéb kiváltságokat is kapott. 1455-ben elvesztette városi és vámkereskedői jogát, 1416-tól a pannonhalmi apátság, 1460-tól a berzencei Lórántfiak, 1490-től Medgyesaljai István birtoka. Mátyás király halála után, 1495-ben a Báthory család kapta meg II. Ulászlótól, Fehérkő várával együtt. Ezekben az évtizedekben épült a kolostor és ma is álló műemlék templom, ahol nyaranta színvonalas koncerteket, orgonahangversenyeket rendeznek. 1555-ben a somogyi szandzsák egyik kerületét létesítették itt. Ekkor visszanyerte mezővárosi jellegét és a vidék központjává vált. A törököket 1688-ban verték ki. A Széchenyi család 1715-ben kezdett itt építkezni. 1862-ben hatalmas tűzvész pusztított, leégett a református templom és az iskola, 43 házzal együtt. A barokk stílusú református templomot 1870-ben építették fel. A század elején már fejlett iparral rendelkezett, téglagyára, hamuzsírégetője, szeszfőzdéje és vaskereskedése.

Az első világháborúban elesettek emlékére Kopits Jenő szobrászművész rohamra induló harcos alakját idéző szobrát állították fel, melynek felirata 52 hős nevét őrzi. Kőröshegyen jegyzőség, körjegyzőség volt. 1977-ben a hivatal Balatonföldvárra került. 1990. december 31 -én szűnt meg a társközösségi viszony. Az önkormányzat önálló hivatalt létesített a településen.

A környező dombok már XIII-XIV. században is messze földön híres bort teremtek. Ez ma is így van, ezért jelentős a falu borturizmusa a Balatonboglári borvidék részeként. A változatos domborzati viszonyok, a csodálatos panoráma és a Balaton alkalmassá teszi a falusi, természetbarát turizmusra. Ezt szolgálják kempingjei, vendéglői és magán szálláshelyei is. A község Szántód felől kerékpárúton is megközelíthető. 2007-ben került átadásra az M7 autópálya kőröshegyi szakasza, melynek része a Kőröshegyi Viadukt is, ami mára a község jelképévé vált. A völgyhid 1800 méter hosszan és 80 méter magasságban húzódik a falu határán, K-Ny-i irányban. A községben óvoda, gyógyszertár, házi orvosi és házi gyermekorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, falugazdász hálózat és postahivatal működik.

2013. január 1. napjától Kőröshegy és Balatonendréd községek létrehozták és azóta is működtetik a kőröshegyi székhelyű Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatalt.

A község számos programot kínál az ide látogatóknak. Nagy hagyományokkal rendelkezik az évenként ismétlődően megrendezésre kerülő Böllér Fesztivál, Orbán Napi Borverseny, Balaton Kupa tornaverseny, Kettesfogathajtó Verseny és Lovas Találkozó. A Falunapi és Szüreti Fesztivál rendezvények szintén vonzzák a településre látogatókat. Emellett a Kőröshegyi Levendulást is meg kell említeni egyedülálló panorámájával és programjaival.

A híres gótikus katolikus műemlék templom alkalmanként megrendezésre kerülő esti orgonakoncerttel várja az érdeklődőket.

3.2 A környezet állapotát befolyásoló hatások - COVID-19 Pandémia hatásai

A program megújítása során nem hagyhatjuk figyelmen kívül a koronavírus (SARS-CoV-2) világjárvány hatásait, mely az egyéni emberi tragédiák és globális gazdaságra gyakorolt hatásai mellett az emberi környezetterhelésre nagyban kihatott. A pandémiás korlátozások világszerte visszaszorították a környezetterhelés mértékét, mint a víz- és légszennyezést, zajterhelést, közlekedésből eredő károsanyagkibocsátást és a természetes élőhelyek és területek bolygatását és terhelését.

Ugyanakkor fontos azokat az időszakokat is megemlíteni, amikor az embereket sújtó járvány úgy korlátozta a szabadidős és kikapcsolódási lehetőségeket, hogy egyedül a természetben töltött idő jelenthette a test-lelki feltöltődést. A természetjárás szabályait azonban nem mindenki tartotta szem előtt, növelve ezáltal a környezetterhelést. A terepjárók, motorok és quadok megnövekedett száma a földutakon, bevetett szántóföldeken vagy patakmedrekben talajpusztulást okoztak, károsították a természetes élőhelyeket, erős hangjukkal megzavarták az élőlényeket (pl. háztáji állatok, vadak, fészkelő madarak), míg a kipufogógázuk a levegőt szennyezte. Ne feledkezzünk el a nem rendszeresen kirándulók megnövekedett számáról sem, akik nem környezettudatos módon szemetelnek kirándulásaik során.

Kőröshegy vonatkozásában is megjelentek a városból kiköltözők. Leginkább a zártkerti részek vonatkozásában tapasztalható az állandóan ott tartózkodók száma. A fenti tendenciával a település vezetőinek új kihívásokkal kell szembe nézniük környezetvédelmi szempontból is.

3.3 Levegő

A levegő tisztaságának állapota a település nagyságának, térszerkezetének, gazdasági jellegének, közlekedési helyzetének (M7), valamint topográfiai helyzetének sajátosan ötvöződő körülményeitől függ.

[Levegőminőségi határértékek:](#)

A környezeti levegőben található kiemelt jelentőségű légszennyező anyagokra vonatkozóan a 4/2011. (I. 14.) számú, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló VM rendelet a mérvadó szabályozó.

A légszennyezettség ökológiai határértékei és a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek típusait figyelembe véve a község külterületén ökológiailag sérülékeny területek nincsenek.

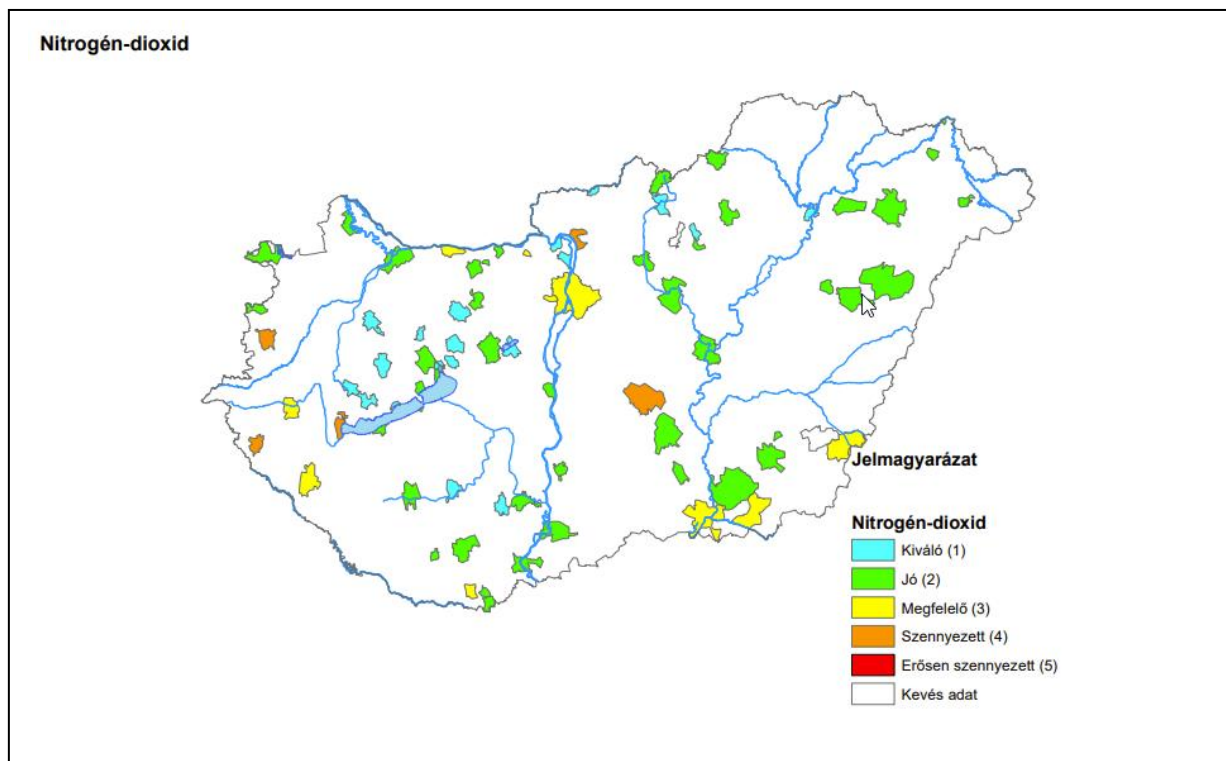
Hazánkban a levegőminőség mérését, értékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) végzi. A hálózat alapvetően két részből áll: az automata állomások folyamatos mérést végeznek, melyek a légszennyező komponensek széles körét ölelik fel; a manuális hálózat (RIV) pontjain gyűjtött minták elemzése laboratóriumban történik és kén-dioxid, nitrogén-dioxid (kivételes helyeken ülepedő por) összetevőkre korlátozódik.

A hálózat szakmai irányítása a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozik, a rendszer szakmai irányításának operatív, valamint a minőségirányítás feladatait az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) alá tartozó Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ (LRK) látja el. A mérőállomások és pontok üzemeltetése a megyei kormányhivatalok (korábban: környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőségek) feladata.

A Dél-Dunántúlon egyetlen automata mérőállomás működik Pécsen, manuális mérőállomás Balatonföldváron működik. A mérőállomásokon mért értékek kiértékelését minden évben az OMSZ végzi el.

A hazai levegőminőség 2015. évi értékelése a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet¹² által előírt módszerek szerint, a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet¹³ által meghatározott egészségügyi határértékek alapján készült. Az értékelés alapját a manuális mérőhálózatban vizsgált három fő komponens (nitrogéndioxid, kén-dioxid, ülepedő por) szolgáltatta. A nitrogén-dioxid és kén-dioxid mintavétel naponta ill. kétnaponta, az ülepedő por mintavétel pedig 30 napos ciklusban történik. Az A 2020-ban mért nitrogén-dioxid (NO₂) statisztikai mutatója az éves átlagok alapján 17,43 µg/m³ koncentrációjú, mely a légszennyezettségi index alapján a jó kategóriába sorolható.⁸

Szennyezettségi térkép: a települések levegőjének 2020. évi szennyezettsége a légszennyezettségi index szerint jó a manuális mérőhálózat adatai alapján (NO₂ koncentrációt figyelembe véve).⁸

1. sz. ábra

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükségletet elégít ki. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet és annak módosítása, a Kormány 292/2015. (X. 8.) Korm. rendelete részletesen szabályozza a levegőminőséggel kapcsolatos intézkedéseket.

A jogszabályi változások következtében levegőtisztaság-védelmi szempontból a szolgáltatások esetében az elsőfokú környezetvédelmi hatósági jogkört a megyei kormányhivatalok gyakorolja. Ez alapján az önkormányzati intézményeknek a kormányhivataloknak be kell jelenteni a 140 kW bemenő hőteljesítményt meghaladó tüzelőberendezés pontforrását.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályokat a tervezett fejlesztéseknél is be kell tartani.

3.3.1 Légszennyezettséget okozó tényezők

A község levegőjének minőségét az alábbi emissziók határozzák meg:

- mezőgazdasági és szolgáltató létesítmények fűtése, egyedi fűtések,
- lakossági hulladékégetés,
- közlekedés.

Fűtés okozta légszennyezés:

A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd és a korom emisszió jellemzi. Környezet-egészségügyi problémaként a rossz levegőminőség, elsősorban a levegőben szálló apró részecskék, melyek méretüknél fogva, a tüdőn, légútyagocskákon keresztül bejuthatnak a véráramba és onnan a létfontosságú szervekbe, akár halálos kimenetelű elváltozásokat is okozva.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A tüzelési technológiáknál a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok az OLM-ben nem állnak rendelkezésre. A környezeti adottságok alapján joggal feltételezhető, hogy a légszennyezettség a község közigazgatási területén az egészségügyi és ökológiai határértékeket nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok- szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegőminőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

Megállapíthatjuk tehát, hogy KŐRÖSHEGY közigazgatási területén nincs jelentős légszennyező forrás. A legtöbb légszennyezés a téli fűtési időszakban kerül a levegőbe.

A településen a gázhálózat kiépült, a bekötések aránya 95 %-os. A lakossági egyedi fűtőberendezések nem bejelentés kötelesek, a környezetvédelmi előírások betartását a gyártók szavatolják. Az egyedi fűtőberendezések karbantartásáról a tulajdonosok kötelesek gondoskodni.

Lakossági hulladékégetés okozta légszennyezés

Az illegális háztartási hulladékégetés komoly egészségkárosító kockázatot jelent. A hulladékégetés szabályozása a korábbi program célkitűzéseként jelent meg, melynek nyomán az Önkormányzat a 14/2021. (XII. 15.) önkormányzati rendeletben szabályozta az avar és kerti hulladék nyílttéri égetését. A rendelet 2022. január 1. dátummal lépett hatályba.

A lakossági visszajelzések alapján többször fordul elő szabadtéri égetés a helyi rendeletben írtakkal ellentétben.

A közlekedés okozta légszennyezés

Közúti közlekedés

A közlekedés okozta légszennyezés minimális. A településen egyetlen országos közút található – 6505. sz. Kaposvár-Szántód összekötő közút - melynek forgalma, az M7 autópálya, a Kőröshegyi Viadukt megépítésével jelentősen csökkent.

Az önkormányzati utak nem kizárólag helyi forgalmat bonyolítanak le. A Dózsa Gy. utca balatonföldvári kapcsolódással főként szezon időszakban terhelt és a helyközi közlekedés útvonala is erre van kijelölve Balatonföldvár irányába.

A belterületi önkormányzati utak az elmúlt évben az alábbiak alapján felújításra kerültek. A beruházás nagy részben az Önkormányzat saját költségvetéséből került megvalósításra. Az utakhoz tartozó vízelvezető árkok, áttereszek és hidak karbantartását szintén az Önkormányzat saját költségvetésének terhére végzi el.

Az új burkolatot kapott utak felújítására az Önkormányzat 2022. évben saját költségvetéséből 27,9 MFt-ot, a Magyar Falu Program támogatásából 11,9 MFt-ot költött. A beruházásoknak köszönhetően 2240 fm út újult meg összesen 5600 m² területen.

A települést átszelő, a Magyar Közút kezelésében álló 6505. sz. út állapota felújítandó, mely feladat a kezelő és tulajdonos feladata és felelőssége.

Vasúti közlekedés

1821/2015. (XI. 12.) Korm. határozat a Balaton Területfejlesztési Koncepció (2014-2030) és a Balaton Területfejlesztési Stratégiai Program elfogadásáról, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a 2014-2020-as uniós és hazai forrásokból megvalósuló beruházásokról. Szántód-Kőröshegy-Balatonszentgyörgy vasút vonalszakasz (megj.: a Szántód-Kőröshegy vasúti megálló neve Szántód vasúti megállóra változott) felújítása, támogatási igény: 44 Mrd Ft, forrás: IKOP 2. A vasúti közlekedésből származtatható légszennyezés nem számottevő, a település levegőminőségét nem rontja.

Egyéb légszennyezők

A fűtési- és közlekedési eredetű terhelésen túl egyéb légszennyezőanyag-kibocsátással számolni nem kell.

A településen állattartó telep nincs, így ilyen jellegű bűzhatás sem lehet.

3.4 Zöldterület gazdálkodás

Kőröshegy területének - mint a hazai településeknél általában - nagy része beépített vagy burkolt felületű, a többit növényzet fedi be. A növényzettel fedett területek nagyon sokféle funkciót tölthetnek be. Kialakításuk és a növényzet jellege ennek megfelelően különböző lehet. Azonban közös tulajdonságuk hogy, a növény-együttesek jelentős nagyságú asszimiláló, párologtató, zöld tömegük következtében szerepet játszanak a település környezeti adottságainak alakításában.

A zöldterületek kialakítását a tervezéstől a megvalósításig, majd ezt követően azok fenntartását az Önkormányzat látja el. Kiemelt fontosságú a különleges területek (temetők, intézménykertek) rendben tartása, melyre szintén nagy energiát és figyelmet fordít a település.

Kiemelendő, hogy az elmúlt évben, a TOP+ forrásra benyújtott „Kőröshegy faluközpont fejlesztése” elnevezésű pályázat pozitív elbírálást kapott. A fejlesztési tervben kiemelt fontosságú a faluközpont zöldterületeinek átfogó környezetrendezése, melyet a zöldterületek tervezett felújításával és növelésével, valamint új térszerkezet kialakításával fognak elérni. A beruházás tervezetten a 2023. évben megvalósul.

A fent kiemelt települési zöld infrastruktúra fejlesztése hozzájárul a növényfelület, élőhelyek és biodiverzitás-, valamint a biológiai aktivitás értékének növeléséhez. A tervezett beruházással megvalósul a zöldfelület növényállományának növelése, rekonstrukciója, egyszeri beavatkozásként pedig a gyomirtás/beteg fák eltávolítása, pótlása, valamint ápolási munkái.

Közparkok:

A község laza beépítésű, az egyes ingatlanokhoz viszonylag nagy kiterjedésű kertek tartoznak.

A közcélú zöldterületek aránya, nagysága megfelelő. Virágosított, eszközökkel, padokkal ellátott, gondozott parkterület a községben több helyen is található, általában a templomok köré telepítve. Az utcák zöldterületein, a lakóépületek előtt, a lakosság által végzett öntevékeny virágosítás is jellemző. Több helyen találoztunk szép virágos udvarral.

Temető

A település délkeleti határában található. Ravatalozóval rendelkezik, víz, villany ellátása biztosított. A megközelítésére szolgáló út kiépített.

3.5 Víz, szennyvíz

Mint általában a települések, így Kőröshegy kialakulásában is alapvető jelentőségű volt a víz jelenléte, a tartós és bőséges vízellátás megoldása. Azonban pár tíz évvel ezelőtt még kevés figyelmet fordítottunk vizes élőhelyeink, ivóvizünk védelmére. Napjaink feladata a vízgazdálkodás területén az örökölt szennyezések felszámolása és a fenntartható fejlődés elveire épülő rendszerek kialakítása, végeredményben helyes vízgazdálkodással és a vízminőség fenntartásával a környezet állapotának megóvása és javítása.

Az ivóvízellátás (mint közszolgáltatás) környezetvédelmi szempontból általában nem vizsgálendő tényező, de egy település életében és az ott élők életminőségében meghatározó fontosságú elem. Egyrészt infrastrukturális fejlettségi mutató, hogy az ingatlanokba hogyan jut el a vezetett ivóvíz. Másrészt környezet-egészségügyi szempontból nem mindegy, hogy a lakosság milyen minőségű vizet fogyaszt, ezért mint kritikus faktort, az egészséges ivóvízzel való ellátást is meg kell vizsgálni. Ugyanis a vízbázis védelemben helyezésével és a megfelelő víztisztítási technológia üzemeltetésével sem garantált teljes mértékben az, hogy a lakossághoz kifogástalan víz jut el, hiszen a vízelosztás és a vízvezetés során is szennyeződhet az ivóvíz. Ennek az ún. másodlagos vízszennyezésnek a megelőzése, felderítése, a bekövetkezett

minőségromlás emberi egészséget veszélyeztető hatásának kivédése üzemeltetési és környezet-egészségügyi feladat.

Kőröshegy település tekintetében az ivóvíz és a szennyvíz szolgáltatás a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. üzemeltetésében van, a vagyonelemek pedig a Magyar Állam tulajdonát képezik.

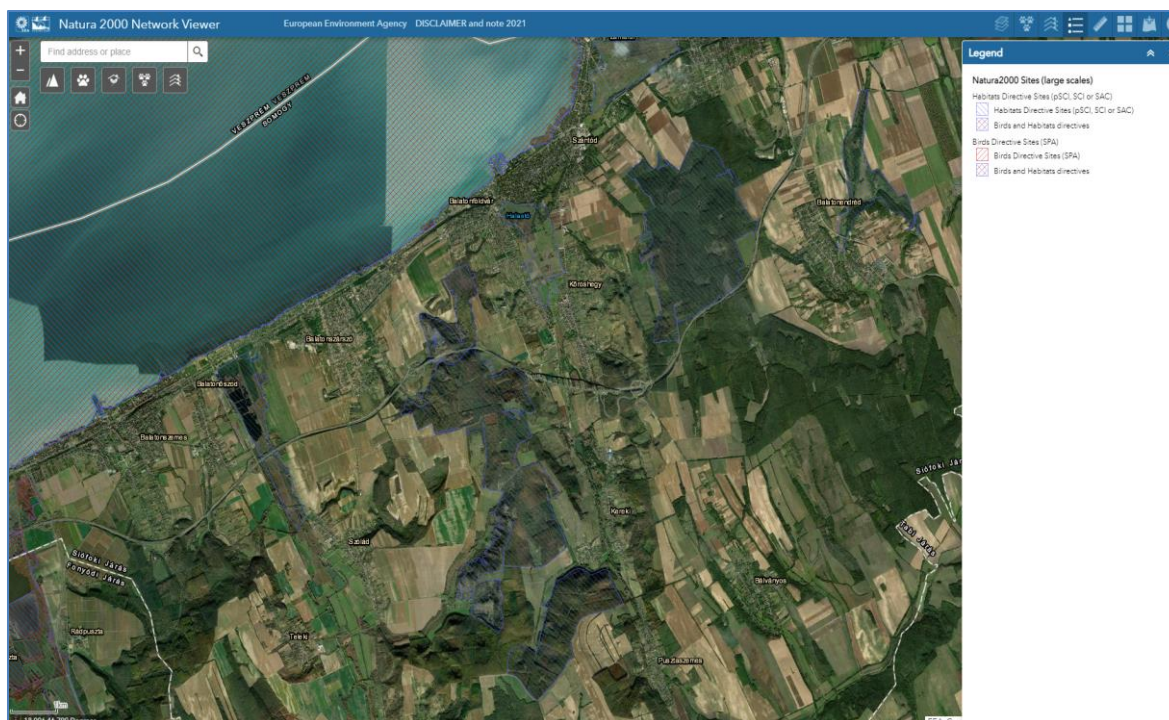
3.5.1 Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalása a vízminőség területén

Az ivóvízminőség annak a fogyasztókat érintő kihatásai miatt érthetően az Egészségügyi Világszervezet egyik fontos aktivitási területe. A WHO és az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága szervezésében 36 európai ország egészségügyi és környezetvédelmi miniszterei írták alá a „Víz és Egészség Jegyzőkönyvet”. Azonban a jegyzőkönyv csak akkor válhat hatályossá, ha legalább 16 ország ratifikálja. A jegyzőkönyv a legnagyobb hangsúlyt az egészséges ivóvíz biztosítására helyezi és Magyarországra – mint a jegyzőkönyvet a parlamentje által 2002-ben ratifikáló országra – az ivóvízminőség kormányzati kezelése szempontjából kiemelt kötelezettségeket jelent.

Az ivóvízminőség terén történő fejlődés másik fontos „motorja” hazánk csatlakozása az Európai Unióhoz. Az Unió jogszabályok átvétele megtörtént az ivóvízminőség szabályozásának területén is.

Vízminőség védelem

Az EU irányelvek által megfogalmazott vízminőségi és hálózatüzemeltetési célokkal összhangban vannak a jelenleg hatályos országos szabályozások a felszíni és felszín alatti vizek védelmével kapcsolatosan. A védelem egyik fő alapjául szolgál a Natura2000¹⁴ területek kijelölése, amely a következő ábrán jól láthatóan körbe öleli Kőröshegy települést. A Natura2000 területek közül a Kőröshegyi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, a délbalatonai berkek (HUDD20041) különleges természetmegőrzési terület a 275/2004. (X. 8.) Kormány Rendelet alapján²⁶. A Balaton vízgyűjtő térségébe tartozó települést (2. sz. ábra) fontos természeti értékek veszik körül, melyek védelme nemzeti érdek.

2. sz. ábra

3.5.2 Közszolgáltatás

Az egészséges ivóvíz biztosítása alapvető emberi jogi kérdés. Magyarországon az ivóvíz ellátását, illetve a szennyvíz elvezetését és annak tisztítását közszolgáltatók végzik. A közszolgáltató cégekről ezen országos jogszabályok rendelkeznek: a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény¹⁵ és annak egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. Rendelet¹⁶.

A meglévő vízellátó hálózat struktúrája

Az ivóvíz minőségi követelményeit és az ellenőrzés rendjét a 2001. november végétől hatályos 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet¹⁷ szabályozza. Ez a rendelet összhangban van az Európai Unió emberi fogyasztásra szolgáló víz minőségéről szóló 98/83/EK¹⁸ irányelvnek rendelkezéseivel.

Kőröshegy település vízellátását, a Balatont körbe ölelő vízközmű hálózat biztosítja, melynek kettő ágából érkezik a településre ivóvíz. Az év nagy részében az ivóvizet a Délkelet balatoni Regionális Vízmű nyugati ág adja, melynek kapacitása 23.000 m³/nap. Az ivóvíz a Balatonszéplak Nagyfelszíni Vízműből jut el a lakossághoz. A víz a Balatonból, mint felszíni vízbázisból szívócsövön keresztül jut a műtárgyba tisztításra, majd onnan az ivóvízhálózatra és a lakossághoz.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ivóvízhálózaton található vízórák száma	911	913	918	920	919	923
Szolgáltatott ivóvíz mennyisége (m³/év)	52939	52159	62224	54992	55599	58106

Forrás: DRV Zrt.

1. sz. táblázat

Főként a nyári időszakban jelentkező nagyobb ivóvíz igényt víz átvétellel oldják meg a Nyugat-balatoni Regionális Vízmű déli ágáról. Ezen ág Zamárdiig épült meg az elmúlt években, mely az észak-balatoni régióban található kiváló minőségű karsztvizet szállítja a déli parton található települések számára.

3.5.3 Ivóvíz minőség

Amint azt az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Kormányrendelet¹⁷ szabályozza, Kőröshegy település ivóvízminősége megfelel az előírt határértékeknek, illetve folyamatos mintavételezéssel szinten tartják annak minőségét.

Ivóvíz minőségi paraméter	Határérték	Kőröshegy ivóvíz minőség
Összes keménység (nk°)	5 – 35	19,35
pH	6,5 – 9,5	8,42
Fajlagos elektromos vezetőképesség (mS/cm)	2500	740 µS/cm
Kémiai oxigénigény (permanganát index, KOIps) (mg/l O₂)	5	2,3
Nátrium – koncentráció (mg/l)	200	32,85
Kalcium – koncentráció (mg/l)	-	38,97
Magnézium – koncentráció (mg/l)	-	61,14
Arzén – koncentráció (µg/l)	10	2,12
Ammónium – koncentráció (mg/l)	0,5	<0,05
Nitrát – koncentráció (mg/l)	50	1
Nitrit – koncentráció (mg/l)	0,5	<0,05
Klorid – koncentráció (mg/l)	250	47,85
Szulfát – koncentráció (mg/l)	250	96,89
Vas – koncentráció (µg/l)	200	<50
Mangán – koncentráció (µg/l)	50	<20
Alumínium – koncentráció (µg /l)	0,2	80
Fluorid – koncentráció (mg/l)	1,5	0,24

Forrás: DRV Zrt.

2. sz. táblázat

Séd patak és Halastó

A településen a fő úttal párhuzamosan keresztül halad, dél-észak irányban, a kőröshegyi Séd patak, mely befogadója a Halastó. A Natura2000⁵ besorolás miatt, mint vizes élőhely védelem alatt áll. Ezen védelmet a patak kezelője, a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság biztosítja. A patak állami tulajdonban van.

A Halastó nevéhez hűen horgászok kedvelt helye, amely hozzájárul a rekreációs jellegű kikapcsolódási formákhoz a településen. A Halastó magán tulajdonban és kezelésben van.

Az Önkormányzatnak a két vizes élőhellyel feladat és felelőssége nincs.

Az egyes vízminőségi osztályok jellemzése

I. osztály: kiváló víz.

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, amelyben az oldottanyag-tartalom kevés, közel teljes az oxigéntelítettség, a tápanyagterhelés csekély és szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz.

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kismértékben terhelt, természetes szagú és színű víz. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi, beleértve a mikroorganizmusokat is. Szennyvízbaktérium kevés.

III. osztály: tűrhető víz.

Mérsékelt szennyezett (például tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódást eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az életközösségben a fajok számának csökkenése és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszíneződést is előidézhet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz.

Külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak, előfordul anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása, a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válnak), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, előfordulhat vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz.

Különböző eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium-tartalma közelíti a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi; zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen

nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent.

A szabvány a jellemző paramétereket öt mutatócsoportba sorolja:

- A – oxigénháztartás,
- B – tápanyag (nitrogén és foszfor) háztartás,
- C – mikrobiológiai jellemzők,
- D – mikroszennyezők és toxicitás, ezen belül alcsoportok,
- D1 – szerves mikroszennyezők,
- D2 – szerves mikroszennyezők,
- D3 – toxicitás,
- D4 – radioaktív anyagok,
- E – egyéb jellemzők.

3.5.4 Vízrendezés, árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés

Vízrendezés szempontjából általánosan elmondható, hogy a településen problémamentesen végig haladnak az esőzések. A csapadékvíz elvezetését az utak mentén található árokrendszer a csendes esőzésekkel megnyugtatóan elvezeti, elszikkasztja. Az éghajlati változások okozta komoly, esetenként özönvízszerű esőzések következtében előforduló árok kiöntések megakadályozására az árok és átvezetők állapotának ellenőrzése folyamatos, azok tisztítását az Önkormányzat folyamatosan elvégzi. Összességében elmondható, hogy a csapadékvíz elvezetéséhez szükséges műtárgyak karbantartása megfelelően zajlik. Az Önkormányzat, jogszabályi kötelemét betartva elkészítette a településre vonatkozó Vízkárelhárítási Védelmi Tervet¹⁹, melynek felülvizsgálata 2022. évben megtörtént.

3.5.5 Szennyvízelvezetés és tisztítás

Az ivóvizet - mint az élet alapvető elemét - elsősorban kommunális vízként (a háztartásokban, úgymint mosás, takarítás stb.) használjuk fel, amely során a háztartásokban felhasznált víz elszennyeződik. Az így keletkező szennyvizek elszikkasztása a talajvizet terheli, a szippantott szennyvizek illegális ürítései a talajt ill. talajvizet, míg a nyers, előtisztított ill. tisztított szennyvizek elvezetése a felszíni vizeket veszélyeztetik.

Szennyvízcsatornázás és -tisztítás

A szennyvízelvezetésért és tisztításért felelős közszolgáltató a DRV Zrt. csakúgy, mint az ivóvíz szolgáltatásáért. A településen található ingatlanok 80 %-a csatornázott, illetve további 20 % szikkasztót használ.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Szennyvízhálózatra rákötött ingatlanok száma	587	588	596	599	599	604

Elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év) /infiltráció nélkül/	40269	41831	40363	44234	42973	43748
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Forrás: DRV Zrt.

3. táblázat

Szennyvízkezelő telep

A szennyvízhálózat 2004. évben került kiépítésre, tehát a hálózat életkora 19 év. Anyagát tekintve ac, KG-PVC es KPE alapanyagú elemek alkotják. A hálózat hossza 18,62 km. Elválasztott rendszerű szennyvízhálózattal rendelkezik a település, mely azt jelenti, hogy a csapadékvíz nem, vagyis csekély mértékben keveredik a szennyvízzel, azaz a szennyvíz mennyiségét a csapadékhajlam nem befolyásolja.

A dél-kelet balatoni települések szennyvizeinek elvezetésére és tisztítására szolgáló rendszer fejlesztése Európai Uniós forrásból valósult meg 2016. évben. A Dél-Balatoni Szennyvízelvezetés és Tisztítás Megvalósítását Célzó Önkormányzati Társulás célja a Balaton vízminőségének védelme, a térség fejlődésének elősegítése érdekében a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény¹⁷ hatálya alá tartozó, továbbá a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozó települési önkormányzatok hiányzó szennyvízcsatorna-hálózatainak kiépítése, rekonstrukciója 2016. végére befejeződött.

Kőröshegy a Balatoni I. sz. szennyvízrégióba tartozik, átemelőn keresztül jut a szennyvíz a siófoki új szennyvíztisztító telepre. Befogadója a Sió csatorna. Kapacitása 21.200 m³ / nap.

Az agglomeráció településeiről érkező szennyvizek tisztítására egy új, „zöldmezős” szennyvíztisztító telep épült (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0014), amely a jelenlegi teleptől keleti irányban kb. 2 km-re került elhelyezésre. A telep hosszú távú megoldást nyújt a térségben lévő települések szennyvizeinek ártalommentes elhelyezésére. A program megszünteti a talajvíz szennyezését, valamint a sérülékeny ivóvízbázisok veszélyeztetését, így biztosítva a Balaton vízminőségének védelmét. A telep kiszolgáláshoz és működéséhez szükséges infrastrukturális feltételek (bekötőút, valamint a külső energia, ivóvíz ellátás és nyers szennyvízvezeték) a projekt keretén belül szintén megépültek. Az új siófoki szennyvíztisztító telep tisztított szennyvizeinek befogadója a Sió csatorna. A siófoki szennyvíz agglomeráció új zöldmezős szennyvíztisztító telepe megfelel a hatósági előírásoknak, valamint az Európai Unió elvárásainak.

A siófoki szennyvíztisztító biológiai tisztítókapaacitása nyári szezomban: 170000 LE.

Tisztítási technológia:

Eleveniszapos, szelektorelvű, aerob technológia nitrifikációval, denitrifikációval, vegyszeres (vas-só) foszfor-eltávolítással, fertőtlenítő egységgel, az iszapok anaerob rothasztásával, víztelenítésével, helyben történő szárításával, a keletkező biogáz gázmotoros hasznosításával, valamint a nem csatornán összegyűjtött háztartási szennyvíz és csatornaiszapok kombinált fogadó és előkezelő helyének kialakításával. A biológiai tisztító fokozat négy párhuzamos tisztító sorból álló, szelektorelvű, aerob eleveniszapos technológia. A technológia átmenetet képez a szakaszos és a folyamatos technológiák között (Contiseq™ technológia).

A reaktorterek speciális kialakításának, valamint a gondosan tervezett üzemelési ciklusoknak és recirkulációnak köszönhetően a kialakuló eleveniszap szerkezete optimális, ülepedő képessége kiemelkedő. A reaktorban a hidraulikai rövidzár lehetősége természetesen kizárt.

A szennyvíz minőségi követelményeinek meghatározásakor rendhagyó módon kétféle időszakot állapít meg a hatóság, melyet az alábbi táblázat részletez.

	Nyers szennyvíz paraméterei szezonban (kg/d)	Nyers szennyvíz paraméterei szezonon kívül (kg/d)
KOI	20400	13628
BOI₅	10200	6814
NH₄-N	1062	686
ÖN	1496	1056
ÖP	146	97
ÖLA	11679	6160

Forrás: DRV Zrt.

4. sz. táblázat

A táblázatban jól látszik, hogy a szezon ideje alatt megugró lakos létszám miatt a csatornába juttatható nyers szennyvíz paraméterei magasabb értékek lehetnek, hiszen a magasabb lakos létszám szennyezettebb vizet termel. Az új szennyvíztisztító telep működésének beállításánál kiemelten fontos a nyári többlet szennyvíz befogadására alkalmas kapacitás.

3.5.6 Talaj és természetvédelem

A terület általános jellemzése

Kőröshegy a Külső-Somogy része. A **Külső-Somogy** mintegy 2750 km² területű dombság a Somogyi-dombság keleti, északkeleti részén. Átlagos tengerszint feletti magassága 186 méter. Belső-Somoggal ellentétben területének nagyobbik része 200-300 m magasságra kiemelkedett, völgyekkel tagolt dombsági felszín, somogyiasan szólva „hegyvidék”. Legmagasabb pontja a Kőröshegy melletti Gyugy-hát (311,5 m), amely egyben Somogy megye legmagasabb pontja. A változatos felszínű terület déli lankái a Kapos folyó

völgye felé ereszkednek. Középső része széles hátságokkal, folyók, patakok völgyeivel és az ezeken sok helyütt előforduló erdőfoltokkal gazdagon tagolt.

Földrajzi fekvése

Kőröshegy és környéke a Somogy megyei dombvidékhez tartozik, közelebből a Külső-Somogyi dombság egyik völgye a Kőröshegyi-völgy. Keleti oldalán; a Malom-árok teraszához alkalmazkodva a Balatonföldvár-Andocsi-hát, a Balaton-árok, a Jaba és a Kis-Koppány tábladarab közt helyezkedik el. Hossza: kb. 15 km, átlagos szélessége: 300–400 m. Tengerszint feletti magassága: 106 m-312 m (Gyugy-tető) közötti.

Geológiai viszonyok, felszínfejlődés

Aljzat: változó mélységű, pászta elrendeződésű (délnyugat-északkelet). Észak-déli irányban: Variszkuszi Dél-Baltoni kristályos vonulat, Mezozóos Somogyi mélyvonulat, Proterozóos / Paleozóos Polimetamorf, kristályos képződmények.

Kréta - paleogén - miocén: a Közép- Magyarországi- főszerkezeti zóna és a Balaton-Darnó-vonal mentén a pászta egymás mellé kerülnek.

Kárpáti- bádeni- szarmata emeletek: Tengeri üledékképződés és vulkanitok.

Pannon: Agyagos-homokos üledékek nagy vastagságban. Felszínen csak a felső-pannon az északi, meredek lejtőkön, völgyvállakon.

Pliocén: Keresztrétegzett homok, meredek lejtőkön jön a felszínre.

Pliocén / Pleisztocén: Vörösayag-takaró képződött. A területet észak-északnyugat dél- délkeleti törések érik, melyek kijelölik a vízfolyások pályáit.

Alsó- pleisztocén vége / Középső-pleisztocén: 100-150 m vastag kavicsos-homokos folyóvízi üledék.

Riss / Würm interglaciális: Futóhomokmozgás. Lössképződés (10-20 m): típusos, eolikus. Előfordulás: lapos térszíneken.

Pleisztocén / Holocén: Tavi üledékek.

Holocén: Völgytalpakon ártéri üledékek. Futóhomok (Magas-Külső-Somogy nyugati részének északi területén).

Mai morfológiai kép

Magas-Külső-Somogy nyugati fele: Meridionális hátak és völgyek területe (Balatonföldvári-hát, Karádi-hát, Boglári-hát). Magasságuk 180-300 m közötti, észak felé nő. A Balatonra meredek lépcsős peremmel szakadnak le. Szélességük: 6-8 km. Lejtőik változatosak, deráziós, csuszamlásos folyamatok, folyóvízi erózió formálta. Ennek megfelelően változatosak a kisformái: lösz- és deráziós-formák, völgyfők, aszóvölgyek stb. A központi hátat völgyvállak kísérik.

Magas-Külső-Somogy keleti fele: Aszimmetrikus dombhátak együttese. Északi lejtőjük meredek, rövid, a déliek lankásak és hosszán elnyúlók. Magasságuk északon meghaladja a 300 m-t, szélességük 10-20 km, hosszúságuk 10-40 km. Északi lejtőjükön tömegmozgásos formák, s nagy esésű völgyek tagolják. A déli lejtőkön eróziós- deráziós völgyek mélyülnek a felszínbe, a köztük levő hátakon a peremek vízmosásokkal, löszformákkal és deráziós formákkal tagoltak.

Sió-Kapos menti löszfelszín: Gyenge reliefenergia, szelídebb deráziós és eróziós völgyek tagolják.

Dél-Külső-Somogyi löszfelszín: Kissé tagolt tágas, lapos völgyekkel deráziós és löszformák.

Nyugati lépcsős sík: 4-8 km széles, néhány kisebb völgy tagolja.

Domborzati viszonyok

A tájat a Balaton, a Sió-völgy, a Kapos-völgy és a Belső-somogyi-hordalékkúp határolja. A táj domborzatát völgyhálózata a Jaba, a Kis-Koppány, a Nagy-Koppány, majd a Kapos-völgy és az ezekbe torkoló kisebb völgyek alakítják, amelyek sakktáblaszerű hálózatot hoznak létre. Az ezek által határolt négyszögek a kéregmozgások hatására pikkelyszerűen illeszkednek egymáshoz. A többnyire lösszel fedett térségeken a kibillent táblák magasabb helyein erdőtalajok, a völgyek közelében pedig csernozjomok képződtek. A domborzat és a talajok gyenge eróziós ellenállása miatt a dombok lejtői erodáltak, sok helyen az erdőtalajok B szintjének vörösbarna anyaga képezi a szántott réteget, míg az erősen erodált foltok fehéren válnak ki a tájból az őszi és a tavaszi szántások idején.

Mezőgazdaság

A szántókon az őszi és a tavaszi gabonafélék egyaránt termesztetők. Jól díszlik a kukorica, napraforgó és a cukorrépa. Kevés viszont a lucerna és a vöröshere. Az erdőtalajok esetében a szántók talaja savanyú, ezért meszezés szükséges, de ott, ahol az erózió elvékonyította a talajt vagy karbonátos lösz került a felszínre, ez éppúgy felesleges, mint a csernozjomokon.

A csapadék és az évi lehetséges párolgás közel egyensúlyban van, azért kedvező a növények vízellátása. Bár az elmúlt évek egyre szélsőséges csapadékmintázata, a heves esőzésektől az aszályos és hóhullámokkal kísért időszakokig, nem hagyhatók figyelmen kívül.

A dombokon sok helyen telepítettek gyümölcsösöket, szilvát, meggyet, almát, de találunk barackosokat és szőlőt is. A kibillent táblák legfelső részén több helyen megmaradt a cseres tölgyes erdő. A völgyekben a réti talajokon már csak kevés helyen maradt meg a rét, sok helyen feltörték őket, különösen ha talajcsövezést végeztek.

Klíma

Somogy megye mérsékelten meleg nyarú kontinentális éghajlattal rendelkezik, ahol időszakosan az atlanti és a mediterrán klímahatások is érvényesülnek. Napsütötte órák száma évente 1950 és 2050 óra között változik és északi irányba, a Balaton felé növekszik. Az évi közepes hőmérséklet 10-10,5 °C, a legmelegebb hónap (július) középhőmérséklete 20-20,5°C, a leghűvösebb hónap (január) jellemzően néhány fokkal fagyponthoz alatti középhővel írható le. A csapadék területi eloszlásában nyugat-kelet irányú csökkenő gradiens figyelhető meg, mennyisége 600 és 800 mm között alakul évente, május-júniusi maximumokkal, amit délen – mediterrán hatásra – egy októberi

másodlagos maximum egészít ki. A regionális ciklontevékenység eredőjeként a szélirányokban az északnyugati és délnyugati szelek a leggyakoribbak, helyi szelek a Balaton mentén jellemző északias jellegűek. Jórészt a tagolt domborzat az oka, hogy a térség rendkívül gazdag változatos mező- és mikroklímákban.²⁰

Természetes növénytársulások, erdőtársulások

Jelentős mértékben átalakított, töredékesen fennmaradt félszáraz és üde tölgyesekből, mocsarokból, rétekből, löszgyepekéből, döntő részben mezőgazdasági területekből és faültetvényekből álló dombvidéki kultúrtáj. A lösz alapközeten kialakuló talajok kiváló adottságainak és a kedvező relief viszonyoknak következtében az erdők aránya évszázadok óta alacsony. A terület nagyobb része a zárt tölgyesek övébe tartozik, a keleti, észak-keleti szélén, délies kitettségben az erdőssztyepp-jelleg felerősödik. A magasabb fekvésű részeken, északias kitettségben bükkösöket is találunk. Az egész kistájban egy halvány szubmediterrán hatás még érzékelhető (illatos hunyor – *Helleborus odoratus*, pirítógyökér – *Tamus communis*, erdei rózsa – *Rosa arvensis*, ezüst hárs – *Tilia tomentosa*). Az erdőssztyepp-tölgyesek (molyhos tölgy – *Quercus pubescens*, tatár juhar – *Acer tataricum*, tarka sáfrány – *Crocus reticulatus*, erdei szellőrózsa – *Anemone sylvestris*, fekete zászpa – *Veratrum nigrum*, tavaszi hérics – *Adonis vernalis*, pusztai meténg – *Vinca herbacea*) mára szinte teljesen eltűntek, a megmaradtak erősen degradáltak. A terület kiemelkedő értékei a szubkontinentális és szubmediterrán fajokkal színezett, magasfüvű löszgyep-fragmentumok (élesmosófű – *Chrysopogon gryllus*, pécsvidéki aszat – *Cirsium boujartii*, francia lucerna – *Medicago monspeliaca*, szennyes ínfű – *Ajuga laxmannii*, kék atracél – *Anchusa barrelieri*, kisvirágú csüdfű – *Astragalus austriacus*, csuklyás ibolya – *Viola ambigua*). A patakokat kísérő mocsaras, lápos területeken még felbukkan a bugás sás (*Carex paniculata*), keskenylevelű gyapjúsás (*Eriophorum angustifolium*), forrásperje (*Catabrosa aquatica*), halovány aszat (*Cirsium oleraceum*). Gyakoriak a fajszegény, degradált, rontott erdők és általános a nem őshonos fajok terjeszkedése. A völgyalji halastó-rendszerek környékén gyakoriak a mocsaras és vizes élőhelyek, azonban alig akad özöngyomoktól mentes állomány. A másodlagos gyepek és egykori legelők intenzíven cserjésednek. A gyomflóra gazdag.

Állatvilág

Somogy Fauna Katalógusa²¹ a megyéből 9334 állatfajt ismertet; a becsült állatfajok száma azonban ennek háromszorosa, kb. 32 ezer; ugyanakkor a kistérség területéről az elmúlt 100 év zoológiai ismeretanyaga elenyésző. Így a területre vonatkozó természetvédelmi és természettudományos információkat inkább csak becsülni lehet. Minden bizonnyal Somogy megyében a kistérség területén is kb. 20 ezer állatfaj él. Az állatvilág nagymértékű változatossága teszi ki a hazai biodiverzitás legnagyobb részét, azon belül is a gerinctelen állatok mutatnak nagy fajgazdagságot, ez a teljes biodiverzitás 95 %-a. A

kistérségben a természetföldrajzi és zoogeográfiai tájhatárok nem fedik egymást. A terület az Illyricum faunakörzetbe tartozik, de keletről a Pannonicum és északról a Matricum erőteljes befolyása érezhető a kistérség határhelyezete miatt. A Bakonyicum faunajárás befolyása a zárt erdők magasabb pontjain és az északra néző tagolt völgyek állatvilágának fajösszetételében nagyobb, ez a dominancia eltolódásában érezhető. Az Eupannonicum faunajárás hatását a löszpuszta gyepek karakterfajai mutatják. Az Illyricum faunakörzete két faunajárásra osztható, a kistérség a Praeillyricum, azaz a Somogy-Zalai dombvidék faunajárás területén fekszik. A területet első sorban a zárt, ún. nemoralis erdők karakter fajai jellemzik, de ezek természetközeli élőhelyei ma már csak kevés helyen található meg. Ezek közül kiemelkedik pl. a törökkoppányi Polgári-erdő, a somogydöröcskei Marosdi-erdő, a fiadi Vadasi-erdő, a Karádi-erdő, a somogymeggyesi Madarasi-erdő és a tabi Tengődi-erdő.

Természetvédelmi szempontból a védett és fokozottan védett állatfajok területtől függetlenül mindenhol védelmet élveznek. A területen a védett állatfajok száma meghaladja a 250-et. A kistérségben a folyóvizek déli és keleti irányban a Duna vízgyűjtőjéhez tartoznak. Kiemelkedik közülük a Koppány, a Kiskoppány és a Jaba patak. A vízi élőhelyeken rendszeresen előfordul a tizlábú rákok közül a kecskerák és a védett folyami rák. A vizek, vízpartok jellemző élőlényei a szitakötők, a hazai fauna több mint fele védett. A védett fajok közül itt is él a díszes légivadász, a feketelábú szitakötő, a lápi acsa és a pataki szitakötő. A védett halak közül csak a fenékjáró küllő előfordulása bizonyított. A kétéltűek lárvakorukban vízben fejlődnek, minden fajuk védett. A kistérségben a leggyakoribb fajok a barna varangy, a zöld levelibéka, az erdei béka és a kecskebéka. Kis számban mocsári teknőst, vízisiklót is megfigyeltek már. A nagyobb vízfelületek hiányában (természetes tavak, halastavak) a kistérségben kevés a vízimadár; ezek inkább csak a vonulási időszakban figyelhetők meg. Patakok mentén viszont többször észlelték a színpompás tollruhájú jégmadarat. Kiemelkedő természetvédelmi értéket képvisel a vízfolyások mentén a fokozottan védett vidra. A higrofil szárazföldi élőhelyek elsősorban a vizes élőhelyek mentén a patakokat és a kiszélesedő völgytalpakat kísérik. A kistérségben területük meglehetősen kicsi, de természetvédelmi jelentőségük ennél jóval nagyobb, mert jellemző módon színesítik a terület élővilágát és sok védett fajnak biztosítanak élőhelyet. Mivel általában eltérő típusú élőhelyeket kötnek össze a különböző tájtípusokon keresztül folyó patakok és az őket kísérő higrofil élőhelyek, így biztosítják az átjárhatóságot az állatoknak az élőhelyek között, ezek az ún. zöldfolyosók. A nedves réteken több védett nappali lepkefaj is elő fordul, közülük meg kell említeni a nagy tőzlepkét. Szintén higrofil élőhelyeken élnek a röpképtelen futóbogarak, amelyeknek a populációjuk rendkívül sérülékeny (pl. a ragyás, a ligeti és a változó futrinka). A patak menti ligeterdőkben a gerinctelenek közül elsősorban az éger- és fűzfajok érdemelnek említést. A fenti élőhelyek jellemző fajai a gerincesek között az énekesmadarak, többségük védett. Gyakori a fülemüle, az énekes nádiposzáta és a nádiringó. Szintén ezeken a nedves réteken táplálkozik a fokozottan védett fehér gölya. A jellemző ragadozó madarak közül a barna rétihéját kell kiemelnünk. Idős fűzesek odvas fáit védett

denevérek tanyahelyei, korhadó farészükben védett cincérek fejlődhetnek, ezért az öreg, pusztulófélben lévő fák is védendők.

A dombvidékeken különösen a gyertyános-tölgyes erdők állatvilága diverz, jellemző fajaik a tölgyfogyasztók és az ehhez kapcsolódó táplálékhálózat. A bükkösök állatvilága fajokban szegényebb, de az itt élő állatok populációja általában nagyobb. Nagyon jellemző karakterfajaik vannak. Az üde erdők aljnövényzetében odvas keltikén fejlődik a védett kis apollólepke. Az erdők szegélyén gyakori a védett kis fehérsávospapírpóca. Idős, korhadó fákban fejlődnek a virágbogarak. Szintén korhadó tuskókban él a védett szarvasbogár és az orrszarvú bogár. A talajszinten gyakori a védett bőr- és az aranypettyes futrinka, ez utóbbi ennek az élőhelynek a legjellemzőbb futóbogár faja. Fontos szerepet tölt be az erdők anyagforgalmában az erdei és a tavaszi ganéjtúró. Figyelemre méltó, hogy Külső-Somogyból is előkerült a havasi cincér, a bükkösök jellemző faja. A gerinces állatok között ezeket az élőhelyeket a kistestű emlősállatok és az erdei énekesmadarak jellemzik. Talajszinten élő rágcsálók, mint pl. a sárganyakú erdei egér, melynek védett ragadozója a hermelin és a nyest, de a hüllők közül az erdei sikló is szívesen fogyaszt rágcsálókat. Az énekesmadarak közül a leggyakoribbak a cinegék: kék cinege, szécinege. Elsősorban a bükkösökre jellemző az örvös galamb és a fekete harkály. Szintén ezeken az élőhelyeken gyakran fészkel az egerészölyv. Az éjszakai ragadozó madarak közül a macskabagoly a legelterjedtebb. A széles, lapos dombtetőket és a déli domboldalakat általában félszáraz és száraz erdők, ezüsthársas cseres-tölgyesek foglalják el. Élőviláguk az üde erdőkhöz hasonlóan gazdag, de az ilyen szárazabb típusú élőhelyek száma az elmúlt évtizedekben nagyon megfogyatkozott. A legtöbb helyen ezeket a nem természetközeli erdőgazdálkodás következtében az akác elfoglalta vagy telepítések következtében túlzott tért hódított, így sok védett állatfajnak semmisült meg az élőhelye. Ezeken az élőhelyeken a rovarok szintén nagy fajgazdagságban fordulnak elő. Idős erdők korhadó fáiban él a védett szarvasbogár és a nagy hőscincér. Foltszerűen kiemelkedő természeti értékek előfordulásáról is van tudomásunk pl.: Szorosad mellett találtak már magyar boglárkalepkét vagy a magyar püposszövőt. Nyár elején pedig a védett óriás énekeskabóca éles hangja hallható gyakran. A jellemző gerinces állatok közül megemlíthetjük a nagy pelét, a közönséges mókust; a madaraknál pedig a vörösbegyét, a jóval ritkább sárga- és a feketeterigót. A dombvidéki száraz gyepet valaha legelőként hasznosították, ám napjainkban az állatállomány jelentős csökkenésével ezek gyakran elbokrosodtak, elgyomosodtak. Csak Tab környékéről említik Somogy megyében a védett fűszöcskét, de ilyen típusú élőhelyeken él a védett imádkozó sáska is. A gerinces állatok közül külön figyelemre méltó a löszpartfalak oldalában fészkelő fokozottan védett gyurgyalag. Löszgyepeken keresi táplálékát a védett nagy örgébics, amely főleg tücsköket fogyaszt. Ezen kívül számos védett énekesmadár faj gyűjti a bokrok terméseit, bogyóit, csípi el a megbúvó rovarokat. Cigánycsuk, mezei pacsirta, tengelic, néhol a búbosbanka is felbukkanhat. A ragadozó madarak közül ez az egerészölyv kedvenc vadászterülete. A hüllők között a fűregyikok populációja a legmagasabb ezeken az élőhelyeken. Általában a mezőgazdasági területek és települések állatvilága szegényes, de a kistérségben az összes élőhely típus között ennek az élőhelynek a legnagyobb a kiterjedése és az

állatvilágot érintő emberi zavaró hatás is itt érvényesül leginkább. Az éticsiga védett állat, egyedei csak meghatározott időközökben gyűjthetők. Templomtornyokban, elhagyatott régi épületek padlásain szokott fészkelni a fokozottan védett gyöngybagoly, ugyanitt gyakran védett denevérek is tanyáznak. Házak ereszei alatt füsti fecskék és molnárfecskék fészkelnek. A falvak villanyoszlopain költ a fokozottan védett fehér gólya. Ma már állományának csökkenő tendenciája miatt a mezei veréb is védett állatfaj lett. A védett vakond is gyakran felbukkan a falusi településeken.

Egyre nagyobb hangsúly van a természetes élőhelyek védelmén és az egészséges, fenntartható környezet érdekében a turizmusból eredő környezeti károk monitorozásán és minimalizálásán, ideértve a művelési ághoz köthető és nem köthető (pl. szőlő, kert, gyümölcsös és halastavak) természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak fenntartását. Fontos a természetvédelmi ellenőrzés/őrszolgálat, valamint az illegális hulladéklerakás mint környezetkárosítás (pl. talaj és talajvíz szennyezés, élőhely tönkretétele) elkerülése. Ajánlott a turisták negatív környezeti, társadalmi és kulturális hatásainak mérséklésére, környezettudatosságra nevelés, valamint a természet és mások kultúrájának tisztelete.

Az Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030²² alapján négy kategóriába sorolhatjuk az utazókat:

- *alkalmi zöldturista*: nem céljuk, de útjuk során általában meglátogatják a természeti látványosságokat, élményorientáltak.
- *aktív zöldturisták*: céljuk a természetben való sportolás vagy aktív tevékenységek űzése.
- *ökoturisták*: környezettudatos, felelősségtelje turisták.
- *elkötelezett ökoturisták*: aktívan hozzá szeretnének járulni a természeti és kulturális értékek megőrzéséhez.

3.6 Hulladékgazdálkodás

A települési környezet számára az egyik legnagyobb terhelést a települési szilárd hulladékok jelentik. A települési hulladékok a lakosság köréből, a településen működő intézményekből, szolgáltatóktól és a településen működő kis- és közép vállalkozások tevékenységeiből származnak.

A hulladékok rendszeres elszállítása és ártalommentes elhelyezése a település üzemeltetésének egyik legfontosabb feladata. Települési szinten a feladatok szabályozója a helyi önkormányzat, aki gondoskodik a helyi közszolgáltatás szervezett kialakításáról és működtetéséről, a kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket pedig önkormányzati rendeletben szabályozza. A keletkezett lakossági hulladék összegyűjtéséért, annak kezeléséért a Közszolgáltató a felelős. A közszolgáltatás fenntartásáért és annak finanszírozója a jelenlegi szabályozás szerint az NHKV Zrt. Kőröshegy település a közszolgáltatással kapcsolatos szabályozását helyi rendeletben deklarálta, mely megfelel a jelen törvényi előírásoknak. (13/2021. (XII. 15). Az előzőekben részletezett feladatok

az idei év második felétől megváltoznak, azokért a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. lesz felelős.

2023. július 1-ét követően az eddigi megosztott önkormányzati és állami hulladékgazdálkodási közfeladatok helyett az előbbi megszűnésével egy centralizált hulladékgazdálkodási rendszer jön létre, melyben az állam hulladékgazdálkodási közfeladata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőre és a hulladékgazdálkodási intézményi résztvevőre terjed ki. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam kizárólag egységesen, egy eljárásban, egy és ugyanazon koncesszor részére koncessziós szerződéssel 2023.július 1-től 35 évre átengedte.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, 2011. évi CLXXXIX. számú törvény²⁴ az önkormányzatok feladatává teszi a helyi közszolgáltatások körében – többek között – a hulladékgazdálkodás, környezet-egészségügy biztosítását. A fentiek felül a település elkészítette a Hulladékgazdálkodási Tervét²⁴ is, mely jelenleg a Közszolgáltatók feladatkörébe tartozik, majd 2023. július 1-től koncesszori feladat lesz.

Jelenleg Köröshegyen a gyakorlat összhangban van az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben (2022) megfogalmazottakkal. Köröshegy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2014. (II. 28.) önkormányzati rendelete²⁵ szól a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatás rendjéről és a közszolgáltatási díjfizetésre vonatkozó szabályok megállapításáról. A 13/2021. (XII. 15.)²⁵ számú, A települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló önkormányzati rendelete értelmében a szelektív hulladékot csak gyűjtőedényben vagy feliratos zsákban lehet kihelyezni mennyiségi korlátozás nélkül. A belterületi részek kivételével nem kötelező a közszolgáltatást biztosítani az Önkormányzatnak, azonban a település környezetvédelmi feladatai szempontjából ez egy nagyon fontos kérdés, melyet figyelembe vett a település vezetősége. Az utak állapotát figyelembe véve a házhoz menő hulladékgyűjtés minden esetben megoldható (külön célgép is beszerzésre került). A fentieket figyelembe véve a külterületi zártkerti ingatlanok tulajdonosainak is biztosítva van a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás. A gyűjtőedénynek (amennyiben nem zsák használata történik) a szállítási nap reggelén történő kihelyezéséről, ill. az ürítést követő visszahelyezéséről az ingatlan használatnak kell gondoskodnia. A közterületen különböző tárolók vagy a kuka kerítéshez rögzítése nem megengedett.

2017. október 1-től a hulladékszállítási rendszer regionális átalakításának részeként létrejött a térségben az új közszolgáltató társaság, a DBR Dél-Balaton Régió Nonprofit Kft., mely a Délnyugat-Balaton Hulladékgazdálkodási Társulás, a Dél-Balaton Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás, valamint a Marcali Kistérségi

Többcélú Társulásokhoz tartozó települések szerződéses közszolgáltatója. A PELSO-KOM Nonprofit Kft a közszolgáltató alvállalkozójaként végzi a tevékenységét, a hulladék gyűjtését, szállítását és az ügyfélszolgálati feladatokat ellátását.

A szelektív hulladékgyűjtés 2016. év májusától házhoz menő rendszerben történik:

- Vegyes csomagolású hulladék gyűjtése (papír, műanyag, fém)

Az elkülönített csomagolási hulladékot 120 vagy 240 literes sárga színű gyűjtőedényzetben, ill. a Szolgáltató logójával ellátott sárga zsákban lehet csak kihelyezni. 2022. szeptember 1-től kizárólag sárga gyűjtőedényből ill. sárga zsákból szállítja el a Szolgáltató a szelektív hulladékot. Szállítási naponként 1 db sárga gyűjtőzsákot biztosít a Szolgáltató térítésmentesen a gyűjtőedénnyel nem rendelkezők részére. Akinek az 1 db zsák nem elég, a többlethulladékos zsákot értékesítő üzletekben vásárolhatnak sárga feliratos zsákot.

- Üveghulladék gyűjtése

Az öblösüveg hulladék (sörös-, boros-, pezsgős-, befőttes-, kávé üveg) 60 vagy 120 literes zöld színű gyűjtőedényzetben vagy a zöld színű „ÜVEG” feliratú zsákban helyezhető ki. 2022. szeptember 1-től kizárólag zöld gyűjtőedényből ill. zöld zsákból szállítja el a Szolgáltató a szelektív hulladékot. Szállítási naponként 1 db zöld gyűjtőzsákot biztosít a Szolgáltató térítésmentesen a gyűjtőedénnyel nem rendelkezők részére. Akinek az 1 db zsák nem elég, a többlethulladékos zsákot értékesítő üzletekben vásárolhat zöld „ÜVEG” feliratú zsákot.

- Zöldhulladék gyűjtése és szállítás

A zöldhulladék esetében a faág és nyesedék elszállítása évi kettő alkalommal történik házhoz menően éves hulladékszállítási naptár alapján, mely az önkormányzat honlapján bárkinek elérhető és letölthető. A Szolgáltató a karácsonyfák elszállításáról is gondoskodik, melyet az éves hulladékelszállítási naptár ugyancsak tartalmaz.

A zöldhulladékot elsősorban komposztálni szükséges. A komposztálás olyan eljárás, amikor a háztartásban keletkező szerves hulladékokból különböző lebomlási folyamatok során olyan szerves anyag keletkezik, amelyeket a talajba visszajuttathatunk. Ez az anyag pozitívan befolyásolja a talaj termőképességét, megfelelő tápanyag utánpótlást nyújt a növények számára. Egy másik fontos célja, hogy a háztartásokban keletkező hulladékmennyiség lényegesen csökkenthető, így egyben a lerakott hulladék mennyiségének csökkentését is jelenti. A Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás a komposztálás ösztönzése érdekében Thermo-King 400 literes zöld színű

komposztáló edényeket biztosított a lakosság számára. Amennyiben a házi komposztálás nem megoldható vagy kevésnek bizonyul, a zöldhulladék 60 vagy 120 literes barnaszínű (vagy barna tetejű) gyűjtőedényzetben vagy biológiailag lebomló zsákban gyűjthető. Az ágakat és nyesevéket méretre vágott kötegekben lehet kihelyezni. A Szolgáltató logójával ellátott biológiailag lebomló zsák megvásárolható a többleshulladékos zsákot értékesítő üzletekben.

Ahogy fentebb említésre került, a közszolgáltatás területén is változás lesz a következő évben, 2023. július 1-től kezdődő, 35 éves koncessziós időszak alatt a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt., mint koncesszor végzi az egész ország területén a háztartások és a gazdálkodó szervezetek évente mintegy 5 millió tonnahulladékának gyűjtését és kezelését, illetve a kapcsolódó létesítmények fenntartását, üzemeltetését, valamint fejlesztését.

Az Európai Unió 2035-ig a települési hulladék 65 százalékos újrahasznosítását írja elő, a hulladéklerakókba pedig csupán a hulladék 10 százaléka kerülhet.

A cél az, hogy a települési hulladéknak csak a tizede kerüljön lerakóba és mintegy kétharmada újra hasznosuljon. Ennek megfelelően a Koncesszor fő célja az újrahasznosítás arányának és a hulladékválogatás hatékonyságának növelése lesz, valamint olyan technológiai megoldások kialakítása, amelyek még több hasznos anyag kinyerését teszik lehetővé a hulladékból.

Ennek elérésére a vállalat az első tíz évben mintegy 185 milliárd forintot fordít infrastrukturális és technológiai fejlesztésekre, a kötelező visszaváltási rendszer és a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működtetésére, valamint kialakít egy, évente legalább 100 ezer tonna települési szilárd hulladék energetikai hasznosítására alkalmas üzemet is. A koncesszor évi 100 millió forint összegű koncessziós díjat fizet az állam részére.

A Koncesszor további vállalása volt, hogy a jelenlegi, településeket érintő gyűjtési és szállítási feladatok csökkeni semmiképp sem, de növekedést mutathatnak (pl.: többféle frakció kerül gyűjtésre).

3.6.1 Közszolgáltatás műszaki tartalma:

A település területén, éves szinten heti egy alkalommal történik a kommunális hulladék gyűjtése. 2014. évben bevezetésre került a szelektív házhoz menő módon az papír, műanyag, fém csomagolási hulladék gyűjtése havi egy, nyári hónapokban havi két alkalommal. 2015. évtől az üveg hulladék házhoz menő szelektív gyűjtése havi egy alkalommal került bevezetésre.

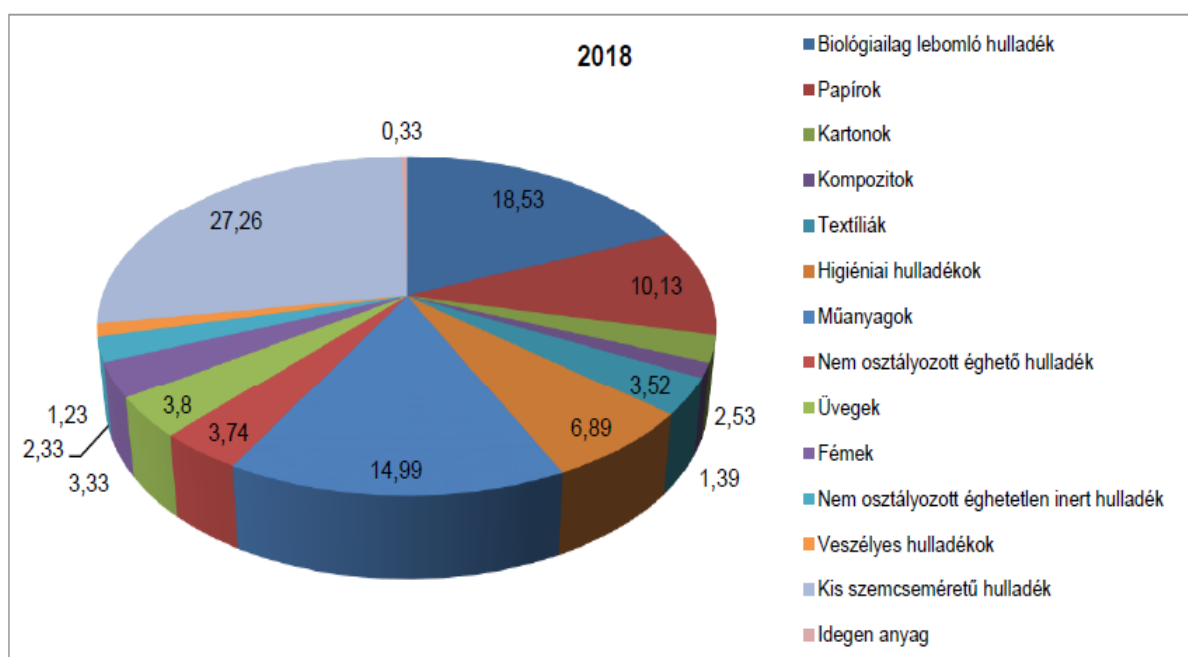
A 13/2021. (XII. 15.)²⁵ önkormányzati rendeletben meghatározásra került, hogy a lomtalanítást csak a természetes személy ingatlanhasználók vehetik

igénybe. Pontos meghatározásra kerültek a lom hulladék körébe tartozó hulladékok is. Kihelyezhető szilárd hulladék, melyek méretüknél fogva nem helyezhetők el a kukákban, illetve a rendszeres hulladékszállítás alkalmával nem szállíthatók el (pl. bútor, műanyag kerti szék/ asztal; játékok, rongy bezsákolva, stb.). A lomhulladék elszállítási igényt az önkormányzat által meghirdetett gyűjtési napot megelőzően regisztrációt követően vehető igénybe.

Települési szilárd hulladék

A települési szilárd hulladék mennyisége tartalmazza a háztartások, valamint az önkormányzati intézmények (önkormányzat, iskola, óvoda, stb.) nem veszélyes hulladékát összesítve. Nem tartalmazza a szelektív gyűjtésből, illetve lomtalanításból származó hulladékok mennyiségét és a nem önkormányzati gazdálkodó szervezetek, vállalkozások által termelt hulladékokat.

A vegyesen gyűjtött települési hulladék mennyiség nedves összetevők arányainak megoszlása a 2017-18. tél-tavaszi felmérés alapján [%] a következőképpen alakul:

Forrás: Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2021-27. 60. oldal

Mezőgazdasági és élelmiszeripari, egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladékok és hasznosításuk:

A mezőgazdasági tevékenység jellemző gazdasági ágazat a településen.

A háztáji állattartás további csökkenése, valamint az állategészségügyi és egyéb környezetvédelmi előírások szigorodása miatt az állati trágya mennyiségének további csökkenése várható.

A növénytermesztésből származó növényi hulladékok, valamint a mező- és erdőgazdálkodásban keletkező biomassa teljes egészében, változatlanul, a keletkezés helyén kerülnek felhasználásra, így ezekkel a terv nem foglalkozik.

A műtrágyázás csökkenése mellett a természetes trágyázás jelentősége növekszik.

Az állattartás visszaszorulásával a keletkező trágya mennyiség hasznosítása megoldott.

Összességében a mezőgazdaságban keletkező hulladékok nagyobb része valamilyen módon hasznosul, a megmaradt csekély hányadot hulladéklerakón helyezik el.

A gazdálkodó szervezetek által „termelt” hulladék elszállításáról egyéni szerződések alapján gondoskodnak.

Inert hulladékok

Az építési és bontási hulladékok alatt egyfelől az inert tulajdonságú építési-bontási hulladékokat, másfelől az útépitések, felújítások során képződő aszfalt hulladékot értjük.

A lakosság körében keletkező építési, illetve bontási hulladékot a Közszolgáltatótól rendelhető konténerekben kerül elszállításra a regionális hulladékkezelő központba.

Veszélyes hulladékok (festékek, festékes dobozok, vegyszeres dobozok, hígító, akkumulátor stb.)

Kőröshegy község területén veszélyes hulladékokat eredményező gazdasági tevékenység nem folyik és nem is tervezett.

A településen a lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok, így a hulladékolajok, az akkumulátorok, a hulladékká vált elektronikai termékek, az egészségügyi hulladékok hasznosításával, valamint ártalmatlanításával a településen a Közszolgáltató nem foglalkozik. Az ilyen fajta hulladékokat a hulladékudvarba ingyenesen a lakosság leadhatja. A lakossági hulladék fogadására a Siófokon, Somon, Enyingen, Ordacsehin és Tabon lévő hulladékudvarok alkalmasak. A hulladékudvarok megközelíthetők személygépkocsival, utánfutóval, 3,5 tonnánál kisebb tehergépkocsival. A hulladékudvarokban személyzet segíti a jobb tájékozódást, illetve segítséget nyújt a megfelelő elhelyezéshez. Fedett, zárt területen (építményben vagy konténerben) kell elhelyezni a lakossági veszélyes hulladékokat, továbbá a nem zárható gyűjtőedényekben tárolt hulladékokat, mint pl. a sütőzsiradékokat, a gyógyszereket, a szárazelemeket, a festék- és lakkmaradékokat, a növény-védő szerek maradványait, stb. A hulladékudvarba beszállított hulladékokat átvételkor mérlegelik, azok mennyiségét, minőségét rögzítik. Ezt megfelelő képzettségű kezelőszemélyzet látja el, aki ismeri a

veszélyes és nem veszélyes hulladékokra vonatkozó nyilvántartási előírásokat. A különböző hulladékok külön gyűjtését eltérő térfogatú konténerek biztosítják.

3.6.2 Közterület tisztítás

Kőröshegy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi környezetvédelemről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 11/2006. (IV. 24.) számú önkormányzati rendelete került figyelembe véve.

A rendelet célja, hogy Kőröshegy Község közigazgatási területén a környezet védelmét, közterületek és ingatlanok rendjét, a település tisztaságát fenntartsa, az ezzel kapcsolatos feladatokat, kötelezettségeket és tilalmakat a helyi sajátosságoknak megfelelően rendszerezze.

3.6.3 Az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége

Kőröshegy Község Önkormányzata környezetvédelmet érintő tárgykörben több rendeletet alkotott. Ide tartoznak a rendezési tervek, építési tilalmak, korlátozások, melyek meghozatalánál minden esetben figyelembe vették a környezetvédelmi előírásokat. Rendelet született emellett a köztisztaság fenntartásáról, a közterületek rendjéről, az állattartásról, a természeti értékek és kulturális örökségvédelem alá tartozó létesítményekről.

A lakosság tájékoztatását a települési honlapon, a hirdetőtáblákon és a médiában is folyamatosan biztosítja a település vezetősége. Az illegális hulladéklerakást a Somogy Megyei Kormányhivatal rendszeresen ellenőrzi a településen és a közigazgatási határain is. A jelen szabályozás szerint a tulajdonosok feladata a területükön lévő, elhagyott hulladékok elszállítása, azonban ezen feladatok nagy kiadást jelentenek a kötelezettek részére.

3.7 Zaj- és Rezgésterhelés

Az EU 2002-ben fogadta el azt az irányelvét, ami stratégiai zajtérképek és ezeken alapuló zajvédelmi intézkedési tervek készítését írja elő. A területi és települési tervezés során a területfelhasználási kategóriák, egységek helyét úgy kell meghatározni, hogy a jelentős zajterheléssel járó funkciók és a lakó-, üdülő és közösségi funkciók lehetőség szerint közvetlenül határos területekre ne kerüljenek, illetve ahol szükséges, a zaj- és rezgésterhelést csökkentő puffer területeket (erdőterület, zöldterület, egyes különleges területek) kell kijelölni.

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata.

Annak érdekében, hogy a településen élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a község képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék a zajterhelési értékek, azokat a Szabályozási Tervben kell érvényesíteni. A Szabályozási Terv figyelembe veszi

a településen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A településen egy fűrészüzem működik, mely működésével kapcsolatban egy alkalommal érkezett lakossági bejelentés .

Kőröshegy község belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. Az átmenő közúti forgalom okozhat zajhatást. Szabályozottan a gazdasági telephelyeken a tevékenységek úgy végezhetőek, illetve a fejlesztéseket úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról 27/2008. (XII. 3.) számú KvVM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

3.7.1 Zaj- és rezgésterhelési határértékek

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken (27/2008. (XII. 3.) sz. rendelet alapján)

zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

6. sz. táblázat

Az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékei és terhelési határértékei az épületekben (27/2008. (XII. 3.) sz. rendelet alapján)

Épület, helyiség	Rezgésvizsgálati küszöbérték* (mm/s ²)	Rezgésterhelési határértékek* (mm/s ²)	
	A ₀	AM	A _{max}

Rezgésre különösen érzékeny helyiség (pl. műtő)		3,6	3	100	
Lakóépület, üdülőépület, szociális otthon, szálláshely-szolgáltató épület, kórház	nappal 06-22 óra	12	10	200	
szanatórium lakó- és pihenőhelyiségei	éjjel 22-06 óra	6	5	100	
Kulturális, vallási létesítmények nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. hangversenyterem, templom), a bölcsőde, óvoda foglalkoztató helyiségei, az orvosi rendelő		12	10	200	
Művelődési, oktatási, igazgatási és irodaépület nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. tanterem, számítógépterem, könyvtári olvasóterem, tervezőiroda, diszpécserközpont), a színházak, mozik nézőterei, a magasabb komfortfokozatú szállodák közös terei		24	20	300	
Kereskedelmi, vendéglátó épület eladó-, illetve vendéglátó terei, sportlétesítmények nézőtere, a középületek folyosói, előcsarnokai		36	30	600	

8. sz. táblázat

A településen környezetre ható zaj- és rezgésszennyezés nem jelentős, így egyéb intézkedés nem javasolt.

4. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

4.1 Gázellátás

A település teljes területén kiépült a vezetékes földgázellátó hálózat. A rendszer biztonságára a Rendezési Tervben teljes mértékben figyelemmel voltak.

A település a vezetékes földgázt az un. ZALAI 8"-os nagyközépnomású gázvezetékéről kapja, mely a Balaton déli partját ellátó NA 200 mm méretű távvezeték, 6 Bar nyomással. A település téglagyári gödrének környezetében van a gázátadó-fogadó állomás, ahonnan Déli irányba Tab felé szintén ki van építve egy 20 Bar -os nagyközépnomású gázvezeték.

4.2 Villamos energiaellátás

Somogy megye villamos energia ellátása az országos 120 kV-os hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosított. Ez a vezeték látja el a megye területén működő 9 alállomást.

Kőröshegy elektromos energia ellátása a Siófok-Balatonföldvár- 120 kV-os rendszerről biztosított, a Siófoki alállomásról. A rendszerről a település biztonságos ellátása hosszútávon, a fejlesztéseket is figyelembe véve megoldható.

A közvetlen ellátást 20kV-os hálózat és az arról lecsatlakozó 20/0,4 kV-os hálózat biztosítja, zömében légvezetékes rendszerrel, oszloptranszformátorokkal. A településkép javítása érdekében arra kell törekedni, hogy a fejlesztések és a folyamatos rekonstrukciók során már csak épített állomások és földkábeles ellátó hálózatok terveződjenek és valósuljanak meg. A település kép ezzel igen jó irányba változtatható.

A közvilágítást biztosító 0,4 kV-os ellátó rendszer szintén légvezetékes. A tartóoszlopokra helyezett lámpatestek biztosítják a település közvilágítását.

A településen jelenleg meglévő transzformátorok és tartóoszlopok körül előírt 2,5 m sugarú kört védőterületnek lehet tekinteni.

A lakosság környezet, szemlélet és tudatformálása

A települési környezetvédelem első számú letéteményese - a lakosság környezettudatossága és a civil szervezetek fejlettségi szintjén – a helyi önkormányzat. A legnagyobb feladat a felelősségviselés alkalmazása település környezeti és természeti állapotának javítása érdekében. A helyi közösségfejlesztés, a társadalmi szervezetek fejlettsége pozitív irányba fejlődést mutat, az önkormányzat továbbra is támogatja a helyi civil szervezeteket működési célra kiírt pályázatokkal. Természetvédelemmel foglalkozó szervezetként a Tiszta Erdőkért Egyesületet (<https://atisztaerdokert.hu/>) emelnénk ki, mely a település környezetével foglalkozik, akciókat szervezve. Az egészségvédelemmel, életmóddal, állatvédelemmel foglalkozó tevékenységek nagy hangsúlyt kapnak a településen. A településen található házi orvos, védőnő. A lakosság számára biztosítva van gyógytorna és masszázs.

Az elérhető egészségvédelemmel kapcsolatos egyéb szervezetek:

- Élet Virága Kuckó (masszázs, gerinc masszázs),
- „Életmód és Rehabilitációs Ház” Alapítvány,
- Kőröshegyi Nyugdíjas Klub (előadások szervezése egészségügyi témákban is).

Balatonföldvári Többcélú Kistérségi Társulás tagja Kőröshegy település is. A Kistérség területén működik az Egészségfejlesztési Iroda, amely olyan eseményeket szervez, mely érinti Kőröshegy lakosait is. A Faluházban mindig helyet kapnak az egészségvédelemmel kapcsolatos programok.

Az Önkormányzat szerződést kötött a Siófoki Állatvédelmi Alapítvánnyal, akik az esetlegesen megjelenő kóbor kutyák elszállításában segítenek.

A település óvodájában prioritás a környezeti nevelés. Megvalósulása az egészséges életre nevelésben, a környezeti kultúra megőrzésében, kirándulások szervezésében és a hagyományok őrzésében nyilvánul meg. A szemléletformálás érdekében kiemelkedő fontosságú a lakosság állandó, naprakész tájékoztatása, amelyet a környezeti információs rendszer bevezetése lényegesen megkönnyítene.

4.3 Energiahatékonysági intézkedési javaslatok

Jelen energiaválságban még nagyobb figyelmet kell fordítani mind a lakosság, mind az Önkormányzat megfelelő energiagazdálkodására.

A lakosság részére több olyan állami támogatás is elérhető volt az elmúlt időszakban, melyekkel megkönnyítették a megtakarítási beruházások megvalósítását. (Otthon melege program, Otthonfelújítási támogatás, Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva). A jövőbeni pályázatokról, azok feltételeiről javasolt a lakosságnak tájékoztatást szervezni, segítséget nyújtani.

Az önkormányzatok esetében már nem az egyetemleges szolgáltatási díjat, hanem a piaci tarifát kell megfizetni, mely nagyban megnövelte a költségvetési terheket. Jelen energiaköltségek mellett érdemes megvizsgálni azon energiahatékonysági beruházások megvalósítását, akár külső gazdasági szereplő bevonásával (ESCO modell, PPA modell), melyek hosszú távon megfelelő megtakarítást hoznak.

Kőröshegy Község Önkormányzata általi eddigi kiemelt intézkedések a következők:

- Napelem rendszer tetőre szerelve az alábbi középületeknél:
 - Orvosi Rendelő: 6 kVA rendszer + napkollektor
 - Faluház: 11,88 kVA rendszer
 - Óvoda: 4,4 kVA rendszer + napkollektor
 - Önkormányzati Hivatal: 6 kVA rendszer + napkollektor került telepítésre.

A napkollektor mindhárom épület esetében 1 db komplett rendszer.

- A Petőfi S., Kaposvári és Dózsa Gy. utcák közvilágításának ledesítése megtörtént. A többi utca tekintetében kompaktcsöves rendszer üzemel.
- Közintézmények energetikai felújítása teljeskörűen elkészült:
 - új gépészeti elemek beépítése,
 - fűtési korszerűsítés,
 - külső hőszigetelés,
 - nyílászárók cseréje,
 - megújuló energiaforrások használata.

5. SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK LOKALIZÁCIÓJA

5.1 A korábban szükséges intézkedések értékelése

Az előző Környezetvédelmi Programban (2016-2020) az egyes környezeti tényezők tekintetében megfogalmazott szükséges intézkedések közül több megvalósult vagy megvalósításukban előrelépés történt:

- Levegő,
- Talaj,
- Élővilág és tájvédelem,
- Települési környezet tisztasága,
- Energiagazdálkodás:
 - energetikai korszerűsítések (Projekt TOP-3.2.1-15-SO1-2016-00043 „Kőröshegyi Faluház épület energetikai korszerűsítése”,
 - VP-6-7.4.1.1-16 kódszám, 2. célterület, „Közös Önkormányzati Hivatal épületének felújítása és energetikai korszerűsítése”,
 - TOP-1.4.1-15-SO1-2016-00027, „Kőröshegyi Szivárvány Művészeti Modellóvoda felújítása és családbarát fejlesztése”,
 - *Közvilágítás*: A település átmenő útjain (Petőfi S., Kaposvári és Dózsa Gy. utcák) több mint 10 éve LED-es világítás üzemel.
 - TOP-4.1.1.-15-SO1-2016-00025, „Kőröshegy község egészségügyi alapellátó rendszerének komplex infrastrukturális fejlesztése”,
- Csapadékvíz elvezetés,
- Zöldterület gazdálkodás,
- Közlekedés: utak felújítása, burkolat megújítása saját költségvetésből a Magyar Falu Program keretében,
- Hulladékgazdálkodás.

5.2 Környezetvédelmi felmérés

A környezetvédelmi program részeként 2022. július-augusztus hónapokban a kőröshegyi lakosság helyi környezettel kapcsolatos véleményének, javaslatainak megismerése online (Ms Forms), ill. papír alapú kérdőíves

környezetvédelmi felmérés keretében történt. A Kőröshegy, közösségi oldalon lévő privát csoport nagyban hozzájárult a kitöltött kérdőívek értékelhetőségében. A könnyebb elérhetőség érdekében QR kóddal is elérhető volt a kérdőív.

Tekintettel arra, hogy a szakmai- és közvélemény is Kőröshegyet komoly környezetszennyezési ügyekben nem érintett, nem terhelt településnek ítélte, a következő kérdésekre kerestük a választ:

- általában milyen a lakosság környezettel kapcsolatos ismerete, érti és megválaszolja-e a kérdéseket,
- van-e elszántság (egyáltalán ismeret) építő javaslatok megfogalmazására,
- a lakosság körében azonosítható-e valamilyen szándék, akarat a helyi környezeti ügyek előmozdítására (ha erre alkalom, lehetőség nyílna), akár a személyes tettelegesség által is.

A felmérés lebonyolítására kérdőíves módszerrel került sor. A teljes felmérést képező minta 79 db megválaszolt, értékelhető kérdőív feldolgozásából készült.

A kérdőívekre adott válaszokat I-től V-ig terjedő blokkokban (témacsoportokban) értékeltük az alábbiak szerint. Az egyes blokkokon belül a következő megközelítést alkalmaztuk:

- mi a feltett kérdés általános jelentősége,
- mi a válaszok (értékelések, vélemények, stb.) összetétele,
- hogyan értelmezhetők a válaszok.

5.3 Értékelés

79 válasz érkezett be a kérdőívben feltett kérdésekre, melyből 71 digitálisan, 8 pedig papír alapon került kitöltésre. A digitálisan kitöltendő kérdőíveket Kőröshegy hivatalos honlapján és a közösségi oldalon tettük közzé, ahol, a csoporttagok érdeklődők és aktívak voltak.

A következő kérdőív került kitöltésre:

KÉRDŐÍV

Kőröshegy Község Környezetvédelmi Programjához, Lakossági felmérés
(A kérdőív kitöltésével Ön hozzájárul a község megalapozott környezetvédelmi programjának elkészítéséhez!)

1. Véleménye szerint a környezeti problémák befolyásolják-e az Ön egészségi állapotát? Az Ön által helyesnek tartott választ kérjük x-el jelölje.

Igen:	Nem:
-------	------

2. Kőröshegy Község környezeti ügyeivel kapcsolatban (a környezet állapota, megoldandó feladatok, beruházások, stb.) milyen csatornákon keresztül tájékozik, ill. jut információhoz? A helyes választ (válaszokat) kérjük x-el jelölje.

Személyes tapasztalat:	Hallomás:	Újság:
Rádió:	TV:	Egyéb éspedig:
Község honlapja:		

3. Kőröshegy Község környezeti állapotával kapcsolatban mi az Ön véleménye az alábbi környezeti elemekről/tényezőkről, az Ön által helyesnek ítélt választ x-el jelölje.

Környezeti elem/tényező	Jó (nem zavaró)	Közepes (zavaró)	Rossz (nagyon zavaró)
1, A levegő minősége nem fűtési időszakban			
2, A levegő minősége fűtési időszakban			
3, A levegő minősége a fő út mentén			
4, Az ivóvíz minősége			
5, A szennyvízelvezetés és kezelés színvonala			
6, A felszíni vízfolyások minősége (pl. Séd patak)			
7, A felszín alatti vizek (pl. talajvíz) minősége			
8, Az ivóvízbázisok védelme			
9. Éghajlatváltozások okozta hatások és kezelésük (pl. viharok, hóhullámok)			
10, A külterületi talajok állapota, minőségük			
11, A külterületi termőterületek mennyiségi megőrzése			
12, Természetes területek védelme (pl. Horgász-tó)			
13, A külterület, a táj állapota, rendezettsége			
14, A község beépített területének és a zöldfelületeknek az aránya			
15. A község parlagfű mentesítésének gyakorlata			
16. Környezetterhelő, szennyező gazdasági tevékenységek (ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, szolgáltatás)			
17. A lakossági hulladékgyűjtése, elhelyezése			
18. A lakossági háztartási és zöldhulladék elszállítása			
19. Nem megfelelő lakossági hulladékkezelés okozta károk (pl. hulladékégetés)			
20. A község utcáinak, közterületeinek tisztasága			
21. Gépjármű forgalmi eredetű zaj			

Környezeti elem/tényező	Jó (nem zavaró)	Közepes (zavaró)	Rossz (nagyon zavaró)
22. Gazdasági tevékenységből (ipar, szolgáltatás) eredő zaj			
23. Vendéglátó, szórakoztató rendezvények, események zaja			
24. Aktív turizmus és ökoturizmos okozta károk (pl. hulladék, zaj)			
25. Melyik környezeti tényező zavaró az Ön számára? (kérjük szíves szöveges választ)			
26.. Mivel van legjobban megelégedve településén környezeti szempontból? (kérjük szíves szöveges választ)			

4. Ön hajlandó lenne-e áldozatot vállalni (anyagi, társadalmi munka) a község jobb környezeti állapota érdekében? Kérjük a választ jelölje X-el.

IGEN:	NEM:
--------------	-------------

5. A község környezeti állapotával kapcsolatban kérjük, jelölje meg a három legkritikusabb környezeti problémát, ha lehet területi és időbeli vonzatával együtt.

Környezeti probléma megnevezése	Helye (pl. egész község, x-y-z utcák között, stb.)	Időszak (pl. évszak, napszak, reggeli-délutáni csúcsforgalom, stb.)
1,		
2,		
3,		
Egyéb megjegyzés:		

6. Az Ön véleménye szerint Kőröshegy Község lakosságának milyen feladatai/lehetőségei vannak arra, hogy a község környezeti állapota jobb legyen? Kérjük az Ön által helyesnek tartott választ x-el jelölje, illetve írja be a megfelelő helyre, hogy mi az a feladat/lehetőség.

A lakosság környezeti aktivitásának lehetséges területei	Nincs feladata/ lehetősége	Ha van feladata/lehetősége, akkor mi az?
1, A levegő minőségének javításában		
2, A felszíni vízfolyások minőségének javításában		
3, A felszín alatti vizek (pl. talajvíz) minőségének javításában		
4, Az ivóvízbázisok védelmében		

A lakosság környezeti aktivitásának lehetséges területei	Nincs feladata/lehetősége	Ha van feladata/lehetősége, akkor mi az?
5, A külterületi talajok állapotának, minőségének védelmében		
6, További természetes területek védelmében		
7, A külterület, a táj állapota, rendezettségében		
8, A község beépített területének és a zöldfelületek arányának javításában		
9, Környezetterhelő gazdasági tevékenységek csökkentésében		
10, A lakossági hulladék mennyiségének csökkentésében		
11, A közterületek tisztaságának javításában		
12. Éghajlatváltozások okozta természeti és környezetegészségügyi hatások csökkentése érdekében		
13, Forgalmi eredetű zaj csökkentésében		
14, Szórakoztatóipari eredetű zaj csökkentésében		
Egyéb megjegyzés:		

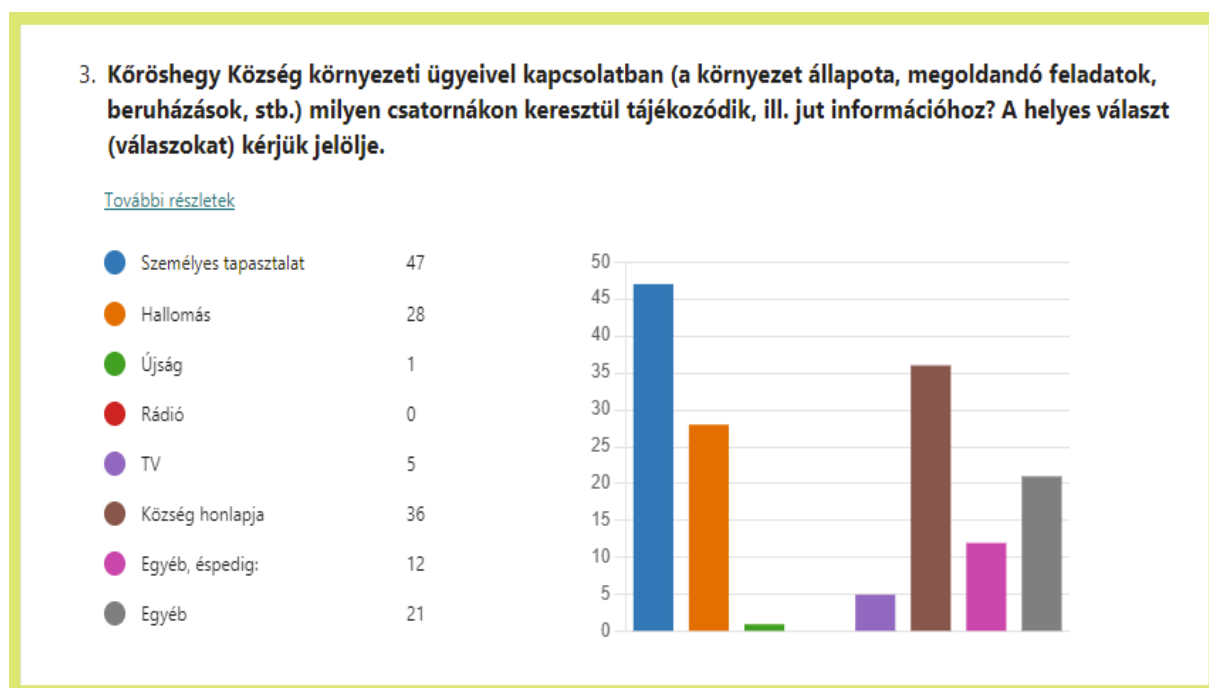
7. Kérjük pár mondatban foglalja össze, mi az, amire település szinten a legnagyobb hangsúlyt kell fektetni a környezeti állapot megőrzése kapcsán?

Köszönjük az együttműködését!

A kitöltők 78 %-a helyi, állandó lakcímmel rendelkező lakos volt, míg 22 % külterületi ingatlan tulajdonos. Fontos, hogy a felmérésből a külterületen élők véleménye is megismerhető, hiszen a pandémia egyik hatásaként a nyaralótulajdonosok számában jelentős növekedés volt megfigyelhető Kőröshegyen, hasonlóan a környező balatoni településekhez. A település környezetvédelmi állapotához nagyban hozzájárul a megváltozott, életvitelszerűen itt élők száma.

A válaszadók többsége összefüggést lát a saját egészségügyi állapota és a település környezeti problémái között. Fontos, hogy az itt lakók alapvető ismeretekkel rendelkeznek környezetekről és ismerik a környezeti tényezők és azok élőlényekre gyakorolt hatásait.

A tájékozódás formáira is rákérdeztünk, mely a fontos információk, az egyes beruházások hatásainak, illetve egyéb tapasztalatok megosztásában, hisz jelentős szerepet játszanak a tudásmegosztásban. A legtöbben a személyes tapasztalatot, majd a következő tájékozódási formának a települési honlapját jelölték meg. A település vezetőinek továbbra is ezt a platformot javasoljuk használni, hisz az egyik leghatékonyabb eszközök egyike. Fontos kiemelni a település - igaz nem hivatalos-, de rengeteg fontos és korrekt információt közvetítő zárt facebook csoportját.

5. sz. ábra

Forrás: Kőröshegy Község Környezetvédelmi Programjához, Lakossági felmérés

5.3.1 Környezeti elem/tényezők

Az alábbi skálán értékeltük az egyes tényezőket:

JÓ (nem zavaró) – 2,01-3,0

KÖZEPES (zavaró) – 1,01-2,0

ROSSZ (nagyon zavaró) – 0,01-1,0

A levegő minőségét összeségében jónak (nem zavaró) értékelik (átlagérték 2,69/3,0), a fűtési időszakban (átlagérték 2,05/3,0) és a közlekedésből, az átmenő forgalom miatt a főutak mentén kevésbé jó (átlagérték 2,01/3,0), közepes (zavaró) kategóriát jelöltek meg. Fontos megjegyezni, hogy a helyi rendeletben írt szabályozással ellentétben többen problémaként vetették fel az avarégetést és az illegális égetéseket. Javasoljuk, hogy a lakosság figyelmét ismét hívják fel az avarégetésre vonatkozó helyi szabályozásra, annak elérhetőségére, valamint tájékoztassák a lakosságot annak tartalmáról és a hatósági intézkedés lehetőségeiről. A lakosság összetételében és számában történt, a korábban már említett COVID pandémiának tulajdonítható változás ezt különösen indokolja.

Az ivóvíz minősége (átlagérték 2,58/3,0) és a szennyvízelvezetés és -kezelés (átlagérték 2,53/3,0) színvonalát egyértelműen jónak értékelik.

A felszín és a felszín alatti vizek minőségét minimálisan kevésbé jónak (sorrendben átlagérték 1,99/3,0 és átlagérték 2,22/3,0) értékelték és a javaslatoknál több helyen felmerült a környező mezőgazdasági területeken használt vegyszerek/permetszerek/kemikáliák ellenőrzése és lehetséges korlátozása. A mezőgazdasági művelés során felhasznált kemikáliák ellenőrzése az illetékes Kormányhivatal feladatai közé tartozik, nem önkormányzati hatáskör. A fentiekkel függ össze, hogy az ivóvízbázis védelme sem kapta meg a legtöbb bizalmat (átlagérték 2,1/3,0), így ennek kommunikációjára az üzemeltetőnek javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni, hogy a felhasználók bizalmát visszanyerjék.

Az éghajlatváltozás okozta hatásokat (átlagérték 1,99/3,0) egyre többen vélik felfedezni és érezni saját bőrükön, azonban a nagyon kevés esetben került megjelölésre, hogy a lakosságnak feladata lenne e területen. Két esetben került megjelölésre a megújuló energiák használata és a szelektív hulladékgyűjtés nagyobb arányban való elterjesztése.

A külterületi talajok állapota és minősége (átlagérték 2,01/3,0), valamint a termőterületek minősége (átlagérték 1,96/3,0) kapcsán ugyanúgy, mint a felszíni, ill. felszín alatti vizek védelménél a kemikáliák használata és annak ellenőrzése került előtérbe.

A természetes területek védelménél a jó minősítés került egyértelműen megjelölésre (átlagérték 2,44/3,0), ezzel kapcsolatban más észrevétel nem került megjelölésre.

A külterület, a táj állapota, rendezettség közel közepesnek került meghatározásra (átlagérték 2,01/3,0), azonban javaslat vagy megjegyzés nem került megfogalmazásra.

A zöldterületek értékelése bár még a jó kategóriába esik (átlagérték 2,13/3,0), de több felvetésben megfogalmazódott további rendezett zöldfelületek kialakítása. Javasolt, hogy közösségi munkában kerüljön kialakításra új zöldfelület, melynek gondozását a lakosság közösen vállalja. A feladat megvalósításához közösségi tervezési módszer használata ajánlott.

A parlagfű mentesítés kapcsán igaz elfogadható értékelés érkezett (átlagérték 2,09/3,0), mégis sok javaslat fogalmazódott meg leginkább a külterületi ingatlanok tekintetében, ahol a tulajdonosok elhanyagolják a területeket. Javasolt a kényszerkaszálás bevezetése és annak szabályozásának megteremtése.

A környezetet terhelő, szennyező gazdasági tevékenységek nem jellemzőek a településen (átlagérték 2,3/3,0), így az értékelés is a „nem zavaró” kategóriába került megjelölésre.

A hulladékgyűjtéssel kapcsolatban, minden egyes gyűjtött frakció kapcsán közepes értékelés született (lakossági hulladékgyűjtés & elhelyezés: átlagérték 1,98/3,0, a lakossági háztartási & zöldhulladék elszállítása: átlagérték 1,75/3,0, valamint a nem megfelelő lakossági hulladékkezelés okozta károk: átlagérték 1,58/3,0), mely mindenképp a Szolgáltató felé is jelzésértékű. Több esetben az illegális hulladéklerakások megjelenését és a nem megfelelő hulladékelhelyezést vetették fel. Az illegális hulladéklerakók felderítése, ill. felszámolással kapcsolatos intézkedés az illetékes Kormányhivatal feladata, azonban javasolt feléjük is jelezni az ismert, problémás területeket. A hulladékgazdálkodási közszolgáltató felé most érdemes jelezni az esetleges műszaki tartalom növekedés iránti kérelmet, hogy a jövő év közepétől belépő Koncesszor már a bővített tartalommal tervezzen. A zöld hulladék égetése itt is megjelenik, de a levegőtisztaságvédelemnél is ugyanúgy felmerült zavaró tényezőként.

A község utcáinak tisztasága a nem zavaró, azaz jó kategóriába esik (átlagérték 2,23/3,0).

A gépjárműforgalomból, a vendéglátó egységek, illetve a gazdasági tevékenységből származó zajártalmak közül a gépjárműforgalomból eredő zajártalom kapta a közepes kategóriába való besorolást (átlagérték 1,98/3,0) azonban panasz csak az átmenő forgalom kapcsán került megfogalmazásra az

is csak a nyári időszakban, amikor a turisztikai csúcsidezőszak zajlik. A gazdasági tevékenységből, valamint a vendéglátó egységek és szórakoztató események és rendezvények okozta zajt a válaszadó többsége nem tartja zavarónak, a jó kategóriába kerültek.

Az aktív turizmus okozta károk nem kerültek sehhol feltűntetésre és az értékelésben a „nem zavaró” hatásként került feltűntetésre (átlagérték 2,17/3,0).

5.3.2 Környezeti állapot javítása

A válaszadók közel 87 %-a hajlandó lenne társadalmi munkát végezni, akár anyagi ráfordítást is tenni a környezetéért. A fentiekből látszik az összetartó közösség, akik hajlandóak tenni is a településükért. A fentieket kihasználva, továbbra is javasolt új zöldterületek és közösségi terek létrehozása lakossági összefogás generálásával.

A levegő minőségének javításában úgy érzik többségében (66 %), hogy ez olyan terület, ahol van még potenciál a fejlődésre és minőség béli javulásra. Néhány példa a válaszadók felsorolásaiból: kevesebb zöldhulladék-égetés, hulladékégetés mellőzése a tüzelőberendezésekben, több zöldfelület kialakítása.

A válaszadók itt elsősorban az egyéni felelősség és környezettudatos magatartás és hozzáállás fontosságát hangsúlyozták, mint pl.: szemetelés kerülése, tudatos szelektív hulladékgyűjtés, saját porták, árkok és ház előtti járdák rendben tartása.

A talajok minőségének megőrzése kapcsán szintén az került megfogalmazásra, hogy nincs feladata a lakosságnak, ezen területen elsősorban a földek művelőjének és a hatóságoknak jut a szerep. Több esetben megfogalmazásra került a földterület tulajdonosának egyéni felelőssége, valamint környezettudatos magatartása és lehetőségeihez képest fenntartható művelés és gazdaság működtetése.

A természetes területek védelmében, a külterületek rendezettségében, a zöldterületek arányának javításában többségük válaszában az került megfogalmazásra, hogy van feladata és lehetősége a lakosságnak azok javításában. Ezt továbbra is javasoljuk kihasználni és élni a lehetőséggel, az új zöldterületek, fásítások és közösségi terek kialakítása kapcsán.

A keletkező hulladék mennyiségének csökkentésében és a közterületek tisztaságának javulásában egyértelműen szerepet szeretne vállalni a lakosság tudja, hogy van feladata és ráhatása a jelzett területek javításában.

A gépjárműforgalom okozta zajártalom csökkentésére a válaszadók elsősorban az egyéni felelősséget és hozzáállást hangsúlyozták. Intézkedések mérlegelése és bevezetése (pl. sebességet korlátozó fekvőrendőr, zajvédő fal) csak akkor javasolt, ha kellő számú konkrét panasz érkezik adott út vagy útszakasz kapcsán.

A klímaváltozás okozta hatások csökkentésben nem fogalmazódott meg sem lakossági feladat, sem lehetőség.

5.3.3 Összegzés

A csatolt SWOT elemzésben foglaltuk össze a település környezeti állapotát befolyásoló tényezőket és hatásokat és ezekhez kapcsolódó lehetséges intézkedéseket.

A Kérdőív eredményei és az elkészített SWOT-analízis alapján összeségében két területre: a hulladékgazdálkodásra és a zöldterületekre javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni.

Az említett két területen számos olyan intézkedés tehető, melyek kis költség- és erőforrás-ráfordítással is látható javulást eredményezhetnek:

- civil szerveződések és közösségi megmozdulások elősegítése és erősítése a társadalmi felelősségvállalás érdekében (pl. szemétszedés, új zöldterületek és közösségi terek létrehozása, karbantartása)
- lakossági szemléletformálás (pl. szelektív hulladékgyűjtés, környezettudatos magatartás)
- tájékoztatások & fórumok (pl. avarégetés)
- hulladék gyűjtéssel kapcsolatos problémák visszajelzése (a Kérdőív eredményei alapján), egyúttal egyeztetés a Szolgáltatóval

A felsorolt intézkedések mellett érdemes a korábban már elkezdett fejlesztéseket és intézkedéseket folytatni, hatékonyságukat folyamatosan monitorozni (pl., energiahatékonysági beruházások).

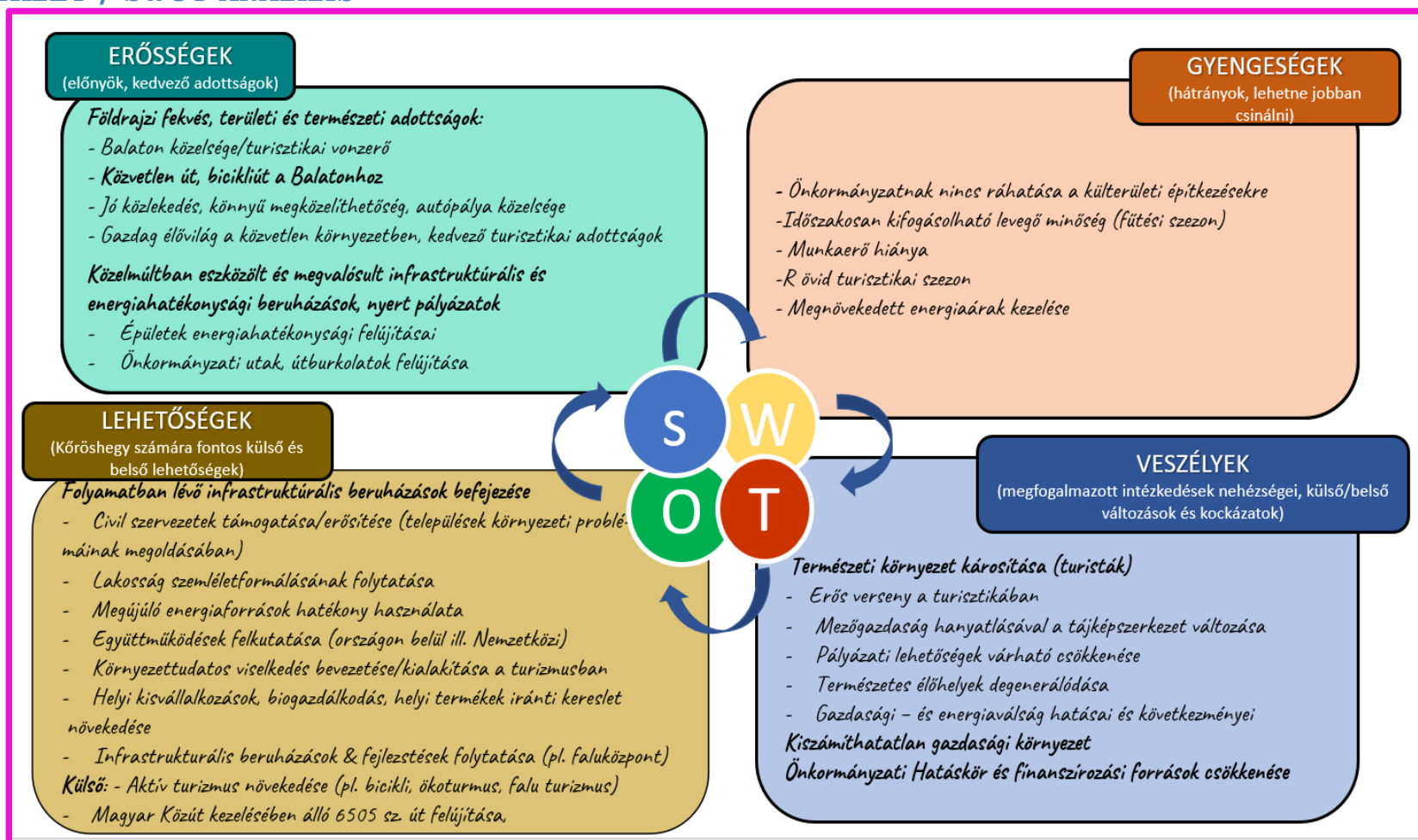
A jelentősebb költségigényes beruházásokat és intézkedéseket a jelen geopolitikai helyzet, valamint a kiszámíthatatlan gazdaság és energiaipari helyzet nagyban befolyásolja és az önkormányzatok mozgásterét is jelentősen beszűkíti.

Kőröshegyen a megyében elsők között került bevezetésre a zártkerti hulladékszállítás. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás kötelezően ellátandó területeinél a jogszabályi előírásoknak megfelelően csak a belterületi részeken szükséges biztosítani a hulladékszállítási tevékenység megszervezését.

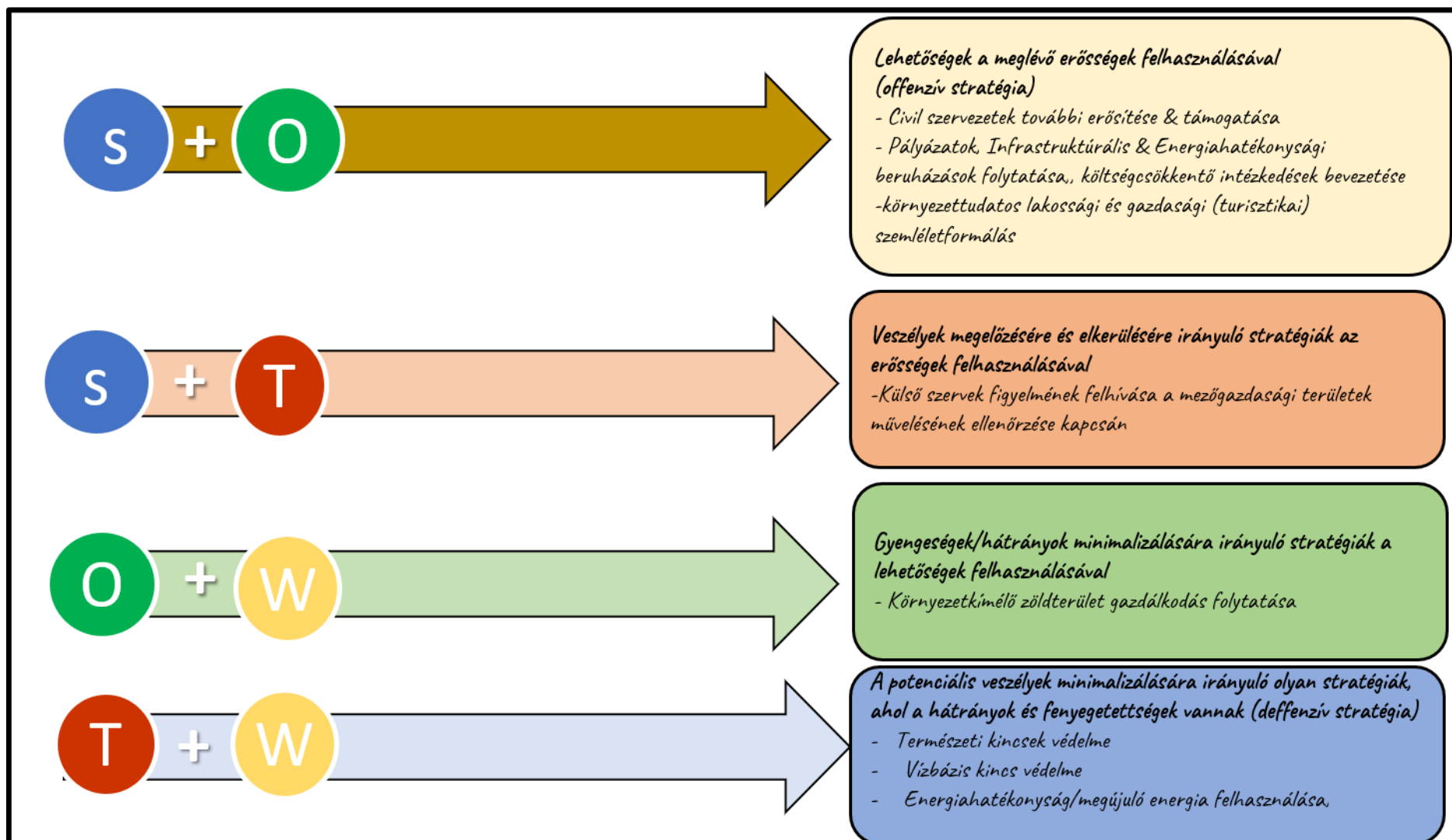
A külterületi részekre (zártkerti részen) több mint 10 éve került kiterjesztésre a hulladékszállítási közszolgáltatás, mely először házhoz menően, majd később pár évig gyűjtőpontos gyűjtéssel, majd ismételen házhoz menő gyűjtéssel valósul meg.

6. MELLÉKLETEK

1.MELLÉKLET / SWOT-ANALÍZIS

2. MELLÉKLET / INTÉZKEDÉSEK

3. MELLÉKLET / JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

ÁLTALÁNOS JOGSZABÁLYOK

- a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény;
- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény;
- a Biológiai Sokféleség Egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi LXXXI. törvény;
- a Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Tájékoztató és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2001. évi XCVII. törvény;
- a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet;
- a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről szóló 2253/1999. kormányrendelet;
- a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III. 28.) OGY határozatból eredő kormányzati feladatok meghatározásáról szóló 2037/2013. (XII. 30.) Korm. határozat;
- az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 323/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet;
- a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról szóló 29/2008. (III. 20.) OGY határozat;
- a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat.

LEVEGŐTISZTASÁG – VÉDELEM*

- a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet;
- a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 292/2015. (X. 8.) Korm. rendelet;
- a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet;
- a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet, valamint a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet módosításáról szóló 33/2015. (VI. 25.) FM rendelet;
- a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. KöM-EüM-FVM együttes rendelet;
- a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-

EüM–FVM együttes rendelet módosításáról szóló 4/2004. (IV. 7.)
KvVM–ESZCSM–FVM együttes rendelet;

- a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. *KvVM rendelet*.

VÍZ ÉS TALAJVÉDELEM^y

- a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény;
- a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről szóló 240/2000. *kormányrendelet*;
- a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) *Korm. rendelet*;
- a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) *Korm. rendelet*;
- az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) *Korm. rendelet*;
- a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény;
- a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) *Korm. rendelet*;
- a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) *Korm. rendelet*;
- Magyarország települési szennyvíz-elvezetési és -tisztítási helyzetét nyilvántartó Településsoros Jegyzékről és Tájékoztató Jegyzékről, valamint a szennyvíz-elvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 379/2015. (XII. 8.) *Korm. rendelet*;
- A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. *kormányrendelet*;
- a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) *Korm. rendelet*;
- vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) *FVM rendelet*;
- a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) *KvVM rendelet*;
- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) *VM rendelet*;
- a közcélú ivóvízművek, valamint a közcélú szennyvízelvezető és -tisztító művek üzemeltetése során teljesítendő vízügyi és vízvédelmi szakmai követelményekről, vizsgálatok köréről, valamint adatszolgáltatás tartalmáról szóló 16/2016. (V. 12.) *BM rendelet*.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

- A hulladékról szóló *2012. évi CLXXXV. törvény* (Ht.);
- a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló *64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet*;
- a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről szóló *317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet*;
- Az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervre (továbbiakban: OHKT) vonatkozó részletes szabályokról szóló *68/2016. (III. 31.) Korm. rendelet*;
- az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet kijelöléséről, feladatköréről, az adatkezelés módjáról, valamint az adatszolgáltatási kötelezettségek részletes szabályairól szóló *69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet*;
- az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet részére történő adatszolgáltatás tartalmáról és rendjéről szóló *12/2016. (V. 24.) NFM rendelet*;
- a Koordináló szerv által fizetendő hulladékgazdálkodási szolgáltatási díjról szóló *13/2016. (V. 24.) NFM rendelet*;
- a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló *225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet*;
- bizonyos veszélyes hulladékkal összefüggésben felmerült közegészségügyi kérdések megoldására irányuló feladatokról szóló *1803/2014. (XII. 19.) Korm. határozat*;
- a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, Bázelen, 1989. március 22. napján aláírt Egyezmény módosításainak kihirdetéséről szóló *240/2005. (X. 27.) Korm. rendelet*.

7. HIVATKOZÁSOK

¹ 1995. évi LIII. törvény a környezetvédelmének általános szabályairól
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500053.tv>

² <https://xn--kryezetvdelem-jkb3r.hu/nemzeti-kornyezetvedelmi-program>

³ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a14h0001.OGY>

⁴ Dél-Dunántúli Régió Környezetvédelmi Program

⁵ Dél-balatoni berek Natura2000 terület fenntartási terve
<https://natura.2000.hu/hu>

⁶ Somogy megyei Területrendezési Terv
<http://www.som-onkorm.hu/somogy-megye-teruletrendezesi-terve-2020.html>

⁷ Somogy Megye Környezetvédelmi programja
http://www.som-onkorm.hu/static/files/Megyei_teruletfejlesztési_14-20/Somogy%20Megyei%20K%C3%B6rnyezetv%C3%A9delmi%20Program%2020200731.pdf

⁸ 2020. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről a manuális mérőhálózat adatai alapján
http://www.levegominoseg.hu/media/Default/Ertekeles/docs/2020_RIV_ertekeles.pdf

⁹ Kőröshegy Község rendezési terve
<https://koroshegy.hu/letoltesek/>

¹⁰ Kőröshegy Község Gazdasági Programja
<https://koroshegy.hu/letoltesek>

¹¹ https://www.nyilvantarto.hu/letoltes/statisztikak/kozerdeku_lakossag_2021.xlsx

¹² 6/2011. (I. 14.) VM a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források...
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100006.vm>

¹³ 4/2011 (I. 14) VM rendelet a levegőterheltségi szint...
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100004.vm>

¹⁴ Natura2000 <https://natura2000.eea.europa.eu/>

¹⁵ 2011. évi CCIX. törvény a vízközmű-szolgáltatásról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100209.tv>

¹⁶ 58/2013. (II. 27.) Korm. Rendelet a vízközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300058.kor>

¹⁷ 201/2001. (X. 25.) kormányrendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0100201.kor>

¹⁸ 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A31998L0083>

¹⁹ Kőröshegy Község Helyi Vízkárelhárítási Védelmi Terve

<https://koroshegy.hu/dok/vizkarelharitasi-vedelmi-terv-2022.pdf>

²⁰ Somogy Megye Klímastratégia

http://www.somonkorm.hu/static/files/nyertes_p%C3%A1ly%C3%A1zataink/SomogyMegyeKl%C3%ADmastrat%C3%A9gia.pdf

²¹ Somogy Fauna Katalógusa

https://library.hungaricana.hu/en/view/MEGY_SOMO_Ns_01_katalogusa/?pg=0&layout=s

²² Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

https://mtu.gov.hu/documents/prod/mtu_strategia_2030.pdf

²² 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv>

²³ Kőröshegy Község Helyi Hulladékgazdálkodási Terve

<https://koroshegy.hu/dok/helyi-hulladeggazdalkodasi-terv-2013-2019.pdf>

²⁴ Kőröshegy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2014. (II. 28.) önkormányzati rendelete A helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatás rendjéről és a...

https://koroshegy.hu/dok/rend/2014_05.pdf

²⁵ 13/2021. (XII. 15.) önkormányzati rendelete A települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról

https://www.koroshegy.hu/dok/rend/2021_13.pdf

²⁶ 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

²⁷ Natura 2000 Fenntartási Terv HUDD20042 Kőröshegyi-erdők kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

<https://www.bfnp.hu/public/download/507285985afea477b0621e3c235d36ab>

²⁸ Kőröshegy Község Helyi Vízkárelhárítási Védelmi Tervének Felülvizsgálata – 2022

²⁹ 2012. évi CCXIX. törvény a Hegyközségekről